

Brassói Lapok

XXIX. évfolyam
225. szám

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldre postai szétküldéssel havonként 60 lej, postautalványon átutalva, vagy a kiadóhivatal pénztárához befizetve. Aki pénzbeszedő megbízott útján fizet, az beszédés díj címén Brassóban további 2 lejt, vidéken 6 lejt fizet havonta. — Külföldre negyedévre 300 lej, félévre 600 lej, egész évre 1200 lej. — Magyarországra negyedévre 12 pengő, félévre 24 pengő, egész évre 48 pengő. Magyarországon postátak rékpénztári számlánk száma 12.174. — **HIRDETÉSEK** díja: hirdetési oldalon 5 lej, páros (bal) szövegoldalán 6 lej, páratlan (jobb) szövegoldalán 8 lej négyzetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők.

Főszerkesztő:

Szele Béla dr.

Hétfő

1933. évi október 2

Az ébredő detektív

Azt a bizonyos panaszainkat harsogó szavalókórust — sajnos — egyre gyakrabban kellene megszólaltatnunk.

A pofon, a rugás és ütlegetés megint egyre gyakoribb elintézési módja lett a kisebbségi polgár életaktájának. Nagyszalonta, Margitta, Torda, legújabbban ezek aktuálisak, de talán fel lehetne sorolni az összes erdélyi városokat, kivétel nélkül.

Most azonban, hogy egy kissé stilszerűek legyünk a vezércikk helyéhez és hangjához, a tordai, meg a szalontai detektív-ököl már nemcsak a politikai funkció, hanem a külpolitikai horizontokat is surol.

A kisebbségi polgár most saját szegény sovány arcán tanulhatja meg a nagy összefüggéseket. Most érezheti az élmeggyomrán, a véres lapockáin, hogy amit Hitler önkancellársága és Göring ökegyedme Berlinben csinál, az nem esik olyan messze tőlünk, mintahogy azt kilométerben kifejezni lehet.

Az erdélyi kisebbségi polgár nem maradhat közömbös amiatt, hogy Németországban szabadságjogokat tipornak, új elméleteket pófoznak ijesztő rendszerre. Nem, térhet könnyedén napirendre afölött, ha halálos bűnnek minősítik az el'entétes politikai véleményt és örmesteri lábak tipornak a földre érző és vérző emberi szíveket és költői le'keket.

Már az indolencia is bűn, annál nagyobb veszedelem, sőt förtelen a nyúlt, vagy burkolt helyeslés.

Az örömeik még talán, de a fájdalmak ma semmiesetre sem — maradnak elszigetelten. Az elnyomás mindig örült a jogcímnek és búsan fizette a becstelen bélesek az elméleti igazolásokért.

Ma nem kell fizetni. Hitlerék szállítják a legpatentebb „erkölcsi” alibiket. Ez a mai Németország legbatalmasabb exportja. A különböző uralkodó rezsimiek, ha nem is veszik át teljes egészében, de ezt a német árut semmiesetre sem bojkottálják.

Kicsit, nagyon kicsit méltóztassék csak emlékezni.

Mi vertük félre egyedül a harangot.

Mi csilingeltünk a közelgő vihar elé.

Mi harsogtuk, hogy ez nem zsidókérdés, hanem az emberiség kérdése, a mi sorsunk, a mi életlehetőségünk.

Ne tessék mosolyogni. Az ismét dívatba jött, az újra felvirradt pofonrendszer: német import, német stílus és német iskola.

A tordai, meg a szalontai szunnyadó detektív a német hangra ébredt fel és lgyártó lelkész fogát egy kicsit Göring is segített kiverni.

A Berlinben eldobott kő olyan természetű, hogy nem állhat meg a német határokon.

Ennek váma és vizuma nélkül utat nyit a finánc, meg a rendőr. A pofon szabadsága lefelé és a nyálás kötelessége felfelé. Ezt a német tudományt boldogan átveszik mindenütt, ahol szeretik a do'og könnyebb végét megfogni.

Es ezért fájdalmas az is, hogy most, pont most tessék elik ki egyesek a zsidóvallású magyarokat a magyarság sorából.

Ez is olyan rövidlátó és szerencsétlen megnyilatkozás, amelyre csak az érezhet kompetenciát, aki a po itizáláshoz és közéleti tevékenységhez kizárólag saját magától szerzett etikai felhatalmazást.

Összefogni és nem rombolni az egységeket!

Lehet-e más, becsületesebb és értelme-sebb jelző a kisebbségi sorsban és lehet-e rombolóbb munka annál, amely ezzel el-lentétben áll!

Tíz perc alatt 10 halottat és 30 sebesültet csinált az oktalan pánik az egyik bukaresti zsinagógában

Valaki tüzet kiáltott a zsufolt templomban és a tömegtragédia pár perc alatt lejátszódott

A katasztrófia megrázó részletei

Bukarest, október 1.

Pénteken este, a zsidók legnagyobb ünnepének, az engesztelési ünnepnek beköszöntő estéjén körülményemmel és méreteinél fogva egyaránt megrázó tömegszerencsétlenség történt az egyik bukaresti zsinagógában. Hogy mi okozta a tragédiát, milyen mozzanatok közepette robbant ki és pergett le a szerencsétlenség, nem lehet tudni. Csupán egy bizonyosság van egyelőre: 10 halott, 3 súlyos és 27 könnyű sebesült.

Ostoba, érthetetlen, szinte hisztérikus jelenség játszódott le.

Tíz perccel a dráma kezdete után már nem volt semmi. Sem izgalom, sem zavar, sem fejezsztelttség.

Csupán a kilenc egymásrasszufódott halott jelezte, hogy történt valami.

A zsinagóga körül kétségbeesett jelenetek játszódnak le. Emberek rohannak, kiabálnak, keresnek.

— Egy láng lobbant föl! ...

— Csak a villany!

— Jaj, hol az anyám?

— Nem én öltem meg! ...

Valaki, aki szemtanúja volt az eseményeknek, így mondja el a dolgokat:

— Idejében érkeztem az istentiszteletre, de a templom már zsufolva volt. Így közvetlenül a kijárat mellett húzódtam meg. Egyszerre csak az ajtónál és az emeleti karzaton, ahol a nők zsufiódtak össze, elaludtak a villanylámpák. Nyilván rövidzárlat történt. Pár perc múlva megjelent a szolgál, székelt állított fel a bejárat mellé és matatni kezdett a villanyról. Nyilván új biztosítékot akart betenni. A körték kigyulladtak, majd újból elaludtak. Valaki elkiáltotta magát:

— A ventilátort! ...

Ekkor hirtelen üvegsörömpölést hallottam. Egy ablak betört. Majd egy másik. A kántor nyugodtan énekelte tovább.

De, mintha valami pszichózis történi volna, a zsinagógából hirtelen eszeveszetten kifelé tódultak az emberek.

A tömeg engem is elsodort. Kiáltások, jajongások hallatszottak. Egy női hang vágott keresztül a levegőn:

— Tűz!

A templomon pánik lett urra.

S miközben a kántor törhetetlenül folytatta tovább imáját

a pánik eluralkodott mindenki felett. Emberek, asszonyok, gyerekek törtettek tolongtak, menekültek a nemlétező veszély elől.

A karzatra vezető lépcsőt csakhamar eltorlaszolták a női testek.

Néhány perc múlva a csend, rend helyreállott.

A kiponult mentők harminc áldozatot szedtek össze és szállítottak el gyors iramban a kórházak felé.

Hogyan történt a szerencsétlenség?

A bukaresti Grivițai-körut egyik hosszú, szűk mellékutájában, az úgynevezett Fundatura Poradimon kis zsinagóga áll. A templom eredetileg magánépület volt. Tulajdonosai, Zissu Pincu és Zissu Carolina már mintegy 50 esztendővel ezelőtt a zsidó hitközségnek adományozták azzal, hogy a hitközség az épületet zsinagógának alakítsa át.

Három hónappal ezelőtt a régi templomocskát 140 ezer lej költséggel újjáalakították. Kifestették a butorzatát is teljesen kicserélték.

Pénteken este, amikor beköszöntött az engesztelési ünnep, a zsinagóga zsufoltságig megtelt.

Az aránylag szűk helyiségben több mint 300 ember zsufolódtott össze.

Nyolc óra felé, amikor az istentisztelet javában tartott, a villanykörték hirtelen kialudtak. Elektrotechnikust hívtak, aki megállapította, hogy az egyik biztosíték kiégett. Miközben az elektrotechnikust a táblán dolgozott, többek állítása szerint, az oltárnál kis, kék fényoszlop csapódott föl. Erre az egyik karzaton ülő hölgy elkiáltotta:

— Tűz!

Pillanatok alatt leirhatatlan pánik keletkezett.

A zsinagóga jalkiáltásoktól, zokogásoktól visszhangzott. A karzaton ülő hölgyek a szűk lejárati felé tódultak. A nagy tolongásban a karzat korlátja le-tört és csomó nő alázuhant, ráesve a földszinten tartózkodó hívókra.

Amint ez négy esztendővel ezelőtt a costesti templomégésnél is történt, a kijáratokat a tolongók csakhamar eltorlaszolták. Néhány nő, akik a padsor elején ültek s akik így először értek a karzatról

lefelé vezető lépcsőhöz, a földre tiportak. Az utánuk jövők keresztülestek rajtuk.

A katasztrófa szörnyű méreteket öltethetett volna, de szerencsére a templomban levők döntő többsége nyugodtan a helyén maradt, mert látta, hogy egyáltalában nem történik semmi különös és csak val-lárma ejti izgalomba az ájtatoskodókat.

A hatóságok megérkeznek

A tüzlármát valaki telefonon közölte a tűzoltókkal, akik autóikon azonnal kivonultak s néhány perc alatt már a helyszínrre is értek. Közvetlenül a tűzoltók után a szerencsétlenség színhelyén termelt Deleanu ügyész és a rendőrség küldött-sége is. Kisvártatva megérkeztek a rendőrség és a csendőrség segélycsapatai is, a melyek nagynehezen kiürítették a templomot és megállapították, hogy

a pánik 10 nő halálát és 50 nő sebesülését okozta.

Amikor a mentők a zsinagógához rohogtak, a templomban levő asszonyok javarésze ájultan hevert.

A sebesültek közül hármat, akiknek

A katasztrófia részletei

A szerencsétlenség ügyében a vizsgálót Stănescu vizsgálóbíró folytatja. A tanuk kihallgatása után néhány érdekes részlet lett ismertté.

Igy például kiderült, hogy a biztosíték abban a pillanatban égett ki, amikor a ventilátort megindították. Miközben a villanyszerelő a táblán dolgozott, kék sugár csapódott fel.

Ekkor egy hölgy „Tűz!”-et kiáltott. Ezt

állapota életveszélyesnek látszott, autón a Filantropia-kórházba szállították. — Egyiküket Blasch Saroltának nevezik, aradi, néhány nappal ezelőtt érkezett csak a fővárosba. A másiknak Morgenstern Lea a neve. A harmadik személyazonosságát nem tudták megállapítani, mivel beszélni nem tud, iratok pedig nem voltak nála.

A tíz halott közül nyolcnak a személyazonosságát sikerült megállapítani. Ez a nyolc a következő:

Davidson Sára és leánya, Kóza.

Cohen Anna és unokahúga, Rubinstein Rela.

Mátásaru Rozela, aki csak két napja érkezett a fővárosba Botoşaniból.

Moskovics Irén, aki valószínűleg Erdélyből utazott fel Bukarestbe. A Grivița-uton levő „Corona”-szállóban lakott.

Schmel Anna és Elchis Anna.

A kilencedik áldozat egy 60 év körüli, ruházata után valószínűleg szűkös viszonyok között élő matróna.

A hozzátartozók a tetemeket a hatósági vizsgálat után, ügyészi engedéllyel autón elszállították. Az ismeretlen áldozatot a törvényszéki bonctani intézetbe vitték.

a hölgyet pár perccel később, agyon-taposták.

A tolongást fokozta, hogy a templomnak egyik, az udvarra szolgáló ajtaja zárva volt.

A pánik a férfiakon is eluralkodott. Többen, az üvegek betörése után, az ablakokon keresztül menekültek el a zsinagógából.

Késébeesett jeleneik

játszódtak le a templom körül a szerencsétlenség lezajlása után. Hozzá tartozók csapatostól özönlöttek el a zsinagóga környékét.

— *Adjátok vissza a feleségemet!*
— *A leányom! A leányom!*

A rendőrség egyébként a templom ajtajait lepecsételte, mert a katasztrófa során csomó értékű tárgy veszett el. Ezeknek keresése szombaton történt meg.

A hitközség a gyámlítás nélkül maradt hozzátartozókat nagyobb összegekkel fogja kárpótolni.

Egy gyermek okozta a tragédiát

A szombaton megejtett vizsgálat szerint a szörnyű katasztrófának

közvetve egy gyermek volt az oka, aki a villanyábrán a fogóval játszadozott. Több egybehangzó vallomás szerint a gyermek meghúzta a fogót s ekkor következett be a villanyzavar.

A bukaresti zsidóság körében a katasztrófa drámai hatást váltott ki.

Szombat délután a főváros összes zsinagógáiban könyörgő imákat mondtak a halottakért.

A zsinagóga ajtajáról egyébként szombaton délelőtt levették a pecsétet s a hívőket behocsátották a templomba.

Az istentisztelet megkezdésekor az összes jelenlevők hangos, kétségbeesett zokogásba törtek ki.

Az istentisztelet megkezdése előtt egyébként összeszedték a templomban a pánik alkalmával elszóródott értékű tárgyakat. — Ugy az ékszereket, mint az összes pénztárcákat hiánytalanul megtalálták.

A temetés

Az áldozatok temetése vasárnap délután lesz. A halottakat a Giurgiului sosszé mentén fekvő temetőben hantolják el. A bukaresti zsidó hitközség a temetést óriási gyászompával rendezi meg. Közös gyászmisét tartanak s a koporsókat a hitközség vezető tagjai fogják a sírokig vinni.

Érdekes pör

Dobrescu bukaresti polgármester és hat városi tanácsos ellen

Bukarest, október 1.

A legfőbb számvevőszék előtt rendkívül érdekes per indult meg, amelynek vádlottai Demeter Dobrescu, Bukarest főpolgármestere és hat fővárosi tanácsos.

A vád az, hogy Dobrescu, illetve a hat tanácsos 1931-ben árlejtés nélkül bíztak meg egy céget egy, a vágóhíddal összefüggő, milliós munkát elvégzésével.

Érdekes, hogy a vádlottak között szerepel Ghelmegeanu pénzügyi államtitkár is, aki 1931-ben fővárosi tanácsos volt. Az a furcsa helyzet állott tehát elő, hogy a legfelsőbb számvevőszék hivatali felsőbb-sége felett lesz kénytelen illelkezni.

— *Milyen sorrendben fizetik a brassói nyugdíjasokat.* Tekintve, hogy a pénzügyminiszteriumi kiutaló levelek a brassói pénzügyigazgatósághoz megérkeztek, a szeptember havi nyugdíjakat október másodikán kezdik folyósítani a következő sorrendben: Október másodikán kapják meg nyugdíjaikat tekintet nélkül az összegre, az összes hadirokkantak és hadiözvegyek. A polgári nyugdíjasok ugyan csak teljes összegben kapják meg járandóságukat a következő napokon: Október 2-án az A kezdőbetűsök, 3-án a B, 4-én a C, 5-én a D, 6-án az E, F, 7-én a G, H, 9-én az I, J, K, 10-én az L, M, 11-én az N, O, P, 12-én az R, S, 13-án a T, U, V, 14-én pedig a Z, X kezdőbetűsök. A nyugdíjfizetések sorrendjének megállapításával egyidejűleg a pénzügyigazgatóság rendeletet adott ki amely szerint a pénzügyminiszterium rendeletének megfelelően a nyugdíjleveleket a szeptember havi járandóságok kifizetésére mindaddig nem láttamozzák, amíg a nyugdíjasok a kezültet adóhivataltól igazoló irást nem mutatnak fel, hogy az 1933. évi első és második adónegyedére szóló adókat ki nem fizették, továbbá egy másik bizonylatot, hogy az elmúlt évi adókkal nem tartoznak. Aki ezeket az igazoló irásokat be nem mutatja, nyugdíját nem kapja meg.

Pokolgépek

a zágráb—steinbrücki vonalon

Hidrobbanás a görög—szerb határon

Belgrád, október 1.

Ma reggel a zágráb—steinbrücki vonalon, a vasuti sineken, két pokolgépet találak.

A két pokolgép hatalmas méretű volt. Mindegyik pokolgép súlyosabb volt, mint tíz kiló.

Az utolsó pillanatban sikerült még a pokolgépeket a sinekről eltávolítani és így megakadályozni, hogy a hihetetlen méretű vasuti katasztrófa bekövetkezhesék.

A pokolgép felfedezése után alig egy negyedóránra kellett volna a következő vonatoknak keresztülhaladni.

A vonat, tekintettel a pokolgépek

óriási hatóerejét, feltétlenül a levegőbe repült volna.

A nyomozó hatóságok megállapították, hogy a sineken elhelyezett két pokolgép külföldi eredetű. Egyelőre nem közlik, hogy ezeket a pokolgépeket melyik államban készítették.

Ugyancsak idetartozik az az athéni jelentés is, amely szerint Mirobtas közelében a görög határ mentén szerb komitácák felrobbantották és a levegőbe röpítették az éjszaka a Vardar-hídját.

Ezt a hidat a szerb határőrök nagyon erősen őrzik, mégis egy szerb komitácibandának sikerült a hid közelébe férkőznie. Ezen a hidon keresztül halad a Sim-

plon-express is és így a robbantás következtében ezen a szakaszon a forgalom elakadt.

Ma reggel egyébként egy komitácis banda, lehet, hogy ugyanaz, amely a hidat felrobbantotta, megtámadta a hidat őrző határőröket is. A banda és a határőrök között formális tűzharc fejlődött ki, amelynek során a banda vezére és három tagja meghalt.

A határcidensek erősen nyugtalanítják Görögországot.

A jugoszláv katonai főparancsnokságot is kellemetlenül érinti az eset és ezért a legfelsőbb hadvezetőség úgy határozott, hogy a görög határmenti határőrök mellé katonai megerősítéseket ad.

Felfüggesztették a gyergyószentmiklósi verekedő rendőrtisztet

A csikszeredai rendőrfőkapitány Blidariu elcsapását javasolta. Az ügyészség is vádat emelt

Csikszereda, október 1.

Egy hónappal ezelőtt részletesen beszámoltunk arról a hallatlan rendőri kegyetlenségről, melynek hőse Blidariu gyergyószentmiklósi rendőrbiztos volt. A minden emberi érzést nélkülöző rendőrtiszt két közrendőr segítségével félhonta verte ifj. Szász István szabadságos katonát, csupán azért, mert az az utcán nem viselt derékszíjat.

Az ügyben erőlyes vizsgálatot vezettek be, melyet Mihuta ügyész, Horváth csikszeredai rendőrfőkapitánnyal karöltve a helyszínen végeztet. A vádak százszázalékos bebizonyosodtak. Így az ügyészség súlyos testisértés és hivata-

los hatalommal való visszaélés miatt emelt vádat Blidariu komiszár ellen, míg Horváth kapitány azzal terjesztette felettesei elé a fegyelmi vizsgálat adatait, hogy az emberi méltóságból kivetkőzött rendőrtisztet azonnal csapják el.

Az ügyel kapcsolatban most átirat érkezett a csikszeredai rendőrségre, melyben értesítik Horváth rendőrfőkapitányt, hogy Blidariu komiszárt azonnali hatállyal felfüggesztették állásából és fegyelmi bíróság elé utalták. Komoly helyről szerzett információink szerint a verekedő komiszárt a fegyelmi bíróság el fogja csapni.

A kormány lázas előkészületei a parlament megnyitására

Bocu Sever, a kormánypárti bánsági fenyegereke hitlerista vizekre evezett

Ujabb ajánlatot kaptak a külföldi hitelezők

Bukarest, október 1.

A parlament rendes őszi ülészaka két hét múlva megnyílik. A kormány most már minden figyelmét a közelgő képviselőházi munkának szenteli.

A kabinet a pénzügyi és költségvetési problémákra fekteti a fősúlyt. Elsősorban a hitelkérdés megoldása foglalkoztatja a minisztertanácsot. A kormány véleménye szerint a választ enyhülése első sorban nem a bankjegyforgalomtól függ, hanem a hiteltől.

BOCU SEVER — HITLERISTA LETT

Bocu Sever, a kormánypárti bánsági tagozatának elnöke Németországban járt s most, hogy visszatért Berlinből, cikksorozatot kezdett lapjában, a Vestulban, A cikksorozatból kiderül, hogy Bocu Sever

teljesen a hitleri vizekre evezett át.

Bocu cikkeiben mindenképp leszögezi, hogy a háború előtt a románág több ország határai között élt, de egységes nemzeti akarat hatotta át. A közös határok megteremtésével megszűnt az egységes szellem és a mai romániai helyzet hasonlósága a Hitler előtti Németország helyzetéhez.

Hitler felismerte a zsidóságban rejlő veszedelemet, folytatja Bocu Sever. A zsidóság mindenütt a destrukciót terjeszti. A nemzeti-párt mindaddig, amíg a paraszt-párttal nem egyesült, mentes volt a zsidóktól. Az egyesülés után megszűnt a párt tiszta nemzeti szelleme.

A nemzelpártnak tehát, vonja le a konkluziót Bocu Sever, vissza kell térnie Gyulafehérvárhoz. Franciaországot kivéve már egész Európából kiküszöböl-

ték a zsidó liberálist, Romániában is el kell jönnie az új rendszernek, amely nem beszél, hanem cselekszik.

A nemzetiparaszt-párt kebelén belül forradalomra van szükség. A pártot meg kell szabadítani a zsidóktól, akik a baloldalt képviselik. Ez a szabadulás úgy történhet meg, ha a párt Cuza és Codreanu kristálytisza vizére evezne.

VAJDA

miniszterelnök szombaton Kolozsvárra utazott, ahol néhány napig fog tartózkodni.

A KÜLFÖLDI HITELEZŐK

ujabb ajánlatot kaptak a román kormánytól.

A kormány hajlandó az esedékességek 20 százalékát devizában átutalni.

A fennmaradó 80 százalékot a Nemzeti Banknál letéteményeznék.

SZOVÁTÁN NAGY ESEMÉNYEK KÉSZÜLNEK

A bukaresti lapok jelentése szerint

Szovátán belpolitikai szempontból rendkívüli jelentőségű események készülnek.

Maniu gárdája a jövő hét folyamán új gyűlést tart amelyen a kormány intézkedéseivel kapcsolatban éles határozati javaslatot fogadnak el.

A bukaresti sajtóorgánumok egyöntetűen szögezik azt le, hogy Maniu és Vajda között kibékülésről szó sem lehet.

MADGEARU

pénzügyminiszter szombaton telefonbeszélgetést folytatott a francia pénzügyminiszterrel és a francia nemzeti bankkal a külföldi tartozások oly beavolult úrvé-

vel kapcsolatban. A beszélgetésről részletek nem szűrődtek ki.

A SZASZOK NAGYGYÜLÉSE

amelynek kisebbségpolitikai alkotmányozó jellege lesz, vasárnap zajlik le Nagyszébenben.

Nyolc hónapot kapott, mert lejszével várta a végrehajtót

Csikszereda, október 1

Molnár János gyimesközéplaki csángó gazdát egyik hitelezője beperelte. A pert meg is nyerte. Molnár azonban a jogerőre emelkedett ítélet után sem fizetett és így végrehajtást akartak foganatosítani ellene. Mihalache Antal végrehajtó szállott ki a foglalás megéjtésére, de eredményt nem tudott elérni, mert Molnár János fejsszével fenyegette, hogy agyonüti, ha az udvarára merészkedik.

A csángó gazda agresszív fellépésétől megijedt végrehajtó jelentést tett az esetről az ügyészségnek, ahol hatósági közeg elleni erőszak címén bünvádi feljelentést tettek folyamatba.

Az ügy tárgyalása során a szemtanúk eskü alatt vallották, hogy az életveszélyes fenyegetés megtörtént.

A törvényszék nyolc havi fogházra ítélte a végrehajtót fejsszével fenyegető vádlottat.

Molnár az ítélet ellen felebbezést jelentett be.

Egy illetékes nyilatkozata:

Jogosan működik a temesvári Lloyd-bíróság

Temesvár, október 1

Ismeretes, hogy a nagyváradi kereskedők kétségbevonták a temesvári Lloyd bíróság működésének törvényességét és döntéseinek hatályos voltát. Ezzel kapcsolatban a Lloyd társaság egyik jogi tényezője a következőket mondta a B. L. munkatársának:

Az történet, hogy a perrendtartás értelmében az egyik fél a választott bíróság ítéletét keresettel támadta meg az illetékes bíróságnál. Az illetékes bíróság a nagyváradi, ennél kereskedelmi joga van minden félnek. Ha a nagyváradi bíróság jogosnak találja a kereset adatait, úgy a fél kérésére a végrehajtást felfüggeszti. Természetes, hogy a bíróság az ellenfél meghallgatása után ezt a döntését visszavonhatja. A jelenleg szóbanforgó esetben az ellenfél meghallgatására még nem került sor. Azonban az még távolról sem felel meg a valóságnak, hogy a törzsetörvény alapján a Lloyd bíróság nem működhet szabályszerűen. Erről már csak azért sem lehet szó, mert a választott bírósághoz a felső igazságszolgáltatásokról napról-napra jönnek vissza olyan döntések, amelyeket felülvizsgáltak és legtöbb esetben jóvá is hagytak.

Ellopták a temesvári gyilkosság egyik gyanúsítottját

Temesvár, október 1.

Előző számunkban részletesen megemlékeztünk Waltzer Márton szabadságos katoná meggyilkolásáról. Ezzel kapcsolatban a temesvári rendőrség az éjszaka hatalmas razziaát rendezett és őrizetbe is vett egy 15 éves asztalosinást, akire az ügyben szereplő Gruber Anna személyleírása teljesen ráillik. A fiatal asztalos nevét nyomozati érdekből még nem közlik a nyilvánossággal.

Szétszaladtak a genfi bölcsek

A leszerelési egyezmény-terv nem kell Németországnak, amelynek külön útjait Olaszország támogatja

Dollfuss visszaérkezett Bécsbe és hozzákezd az új államforma kialakításához

A kisántant külügyminiszterei a Duna-államok közelítésének terveit tárgyalják Genfben

Genf, október 1.

A nagy népszövetségi találkozónak alapján vége is van.

A programon kívüli számok lezajlottak és a programra most már senki sem kíváncsi. Megtörtént a nagy német-francia találkozó, Olaszország elhajtotta a leszerelési kérdés bombáját, Dollfuss kinyilatkoztatta a maga „fasiszta” programját és a színajai miniszterek is kiadták a maguk nagyjelentőségű véghatározatukat.

Mi történhet még egyéb? Mi történhet még, ami érdekes?

Igazán semmi. Most már a napirend és az ügyrend következik és ezekbe a fogas-kerekbe belemorzsolódik a nemzetközi politikai élet vitalitása.

Mindenekelőtt a német-francia kérdés.

Neurath — mint tegnap jelentettük — a francia leszerelési tervezet vétele után visszautazott Berlinbe. Azt mondotta, hogy haza kell utaznia, mert további utasításokra van szüksége.

Mára kiderült, hogy Göbbels is visszautazott Berlinbe.

Az a Göbbels, akitől a Népszövetség plénuma félt és akiről azt híresztelték, hogy nagy propagandabeszédet mond majd, amelynek ele Franciaország ellen irányul, szintén Neurath-tal távozott. A németek elvonultak a balféleken és magára hagyták az egész leszerelési egyezményt, a négyéves próbaidővel és a nemzetközi ellenőrzéssel egyetemben.

A német érdekek védelmét — Olaszország vette át. Az olasz javaslatok hidalják most át az ellentéteket és már az a hír járja, hogy Suvichnak sikerült is valamennyi eredményt elérnie. Már azt beszélik, hogy Németország mégsem utasítja vissza mereven a francia fegyverkezési és ellenőrzési javaslatot, de az az előfeltétele, hogy négyhavi próbaidőt kapjon és ez alatt a próbaidő alatt ismerjék el a hatalmak a német fegyverkezések egyenjogúságát.

Ugyanakkor, természetesen, Németország azt is követeli, hogy az eddig tilos fegyvernemek gyártását is engedélyezzék részére.

Valójában tehát nem sok a különbség a tegnapi merev elutasítás és a mai közeledés között, mert hiszen, ha a fegyverkezési egyenjogúságot Németország megkapja és ezenfelül még azt is, hogy a nehéz és tilos harci eszközöket engedéllyel gyárthassa, áttörte a francia fegyverkezési elv legsarkalatosabb pontjait és éppen ezért kevés a remény, hogy ezeket az előfeltételeket a franciák elfogadják.

Genfi körök — így mondja a telefon — az olasz közvetítés után most már úgy látják, hogy

van valamelyes remény a megegyezésre és abban biznak, hogy az októberben összeülő nagy leszerelési konferencia mégis csak eredményesen tárgyalhat.

Ezzel a bizakodó jelentéssel szemben ott a másik hír, amely közli, hogy Sir Simon angol külügyminiszter és Suvich olasz külügyi államtitkár ugyancsak hazautaztak — utasításért.

Az „utasításkérés” most hirtelen Genfben nagy divat lett.

A delegátusok csak abban az esetben utaznak haza, utasításért, ha nagyon nagy a baj, vagy akkor, ha nem akarnak tovább tárgyalni és ezért szoknak meg Genfből.

Anglia, Olaszország és Németország most hirtelen mind utasításért szalad haza.

Vagy nagy baj van, vagy „elvérzett”

a hónapok óta előkészített nagy leszerelési egyezmény tervezete.

Ezenfelül még, amit ma Genfből jelenteni köteleesség, ott a program.

Az unalmas program első számát ma a Népszövetség nyilvános ülése bonyolította le. Ez az ülés voltaképpen még tegnap délután négy órakor kezdődött és ezen csaknem kizárólag a sziléziai német kisebbségek ügyével és panaszával foglalkoztak.

A nagy üggyel nem sokat foglalkozott a Népszövetség.

Mindössze husz percig tárgyalta Husz perc után már meg is volt a határozat.

Az előadó azt javasolta, hogy napolják el a kérdés tárgyalását.

A tanácsstagok boldogan fellélegeztek és — elnapolták a tanácskozást.

Dollfuss ismét Bécsben van és nagy szavakat mond

A nagy leszerelési háború közlen a kis Ausztria ügye szinte teljesen elhalkult. Tegnapelőtt még nagy lelkesedéssel tapsolták Genfben Dollfussot, akit mára már teljesen elfelejtettek. Dollfuss is elhagyta a genfi tanácskozásokat és megindult hazafelé. Az osztrák-genfi határon még egyezzer tanácskozott az osztrák diktátor, félórát beszélgetett Titulescuval és Benessel és azután hazatért, hogy megkezdje a „keresztényszocialista-fasiszta diktatura” megvalósítását.

A kiürült Genfbe megérkezett a kisántant

visszatér Genfbe. Ez alkalommal választ kell hoznia.

Pertinax az Echo de Parisban azt írja, hogy

amennyiben a németek döntő jelentőségű és végleges választ hoznak és az elutasító lenne, Európa a legválságosabb helyzetbe kerül.

Neki az az álláspontja, hogy ebben az esetben Franciaországnak a fegyverkezés terén való további versengést kell elválnia, mert ez a kisebbik rossz. Mindenesetre jobb, ha ez az örült iramu fegyverkezési versengés tovább folyik, mint ha a francia hadsereget meggyengítik és ugyanakkor a németek fegyverkezhetnek.

Mindenesetre Pertinax felfogása érdekes bepillantást enged abba, hogy a nyugati hatalmak hogyan képzelik Európa gazdasági szanálását.

A cikkből az látszik, hogy a betevő falalból emberi megoldásokra nem igen jut, de a fegyverkezést továbbra is fokozni kell.

Masaryk:

A nemzeti szocializmus nem egyéb, mint a pángermanizmus feltámadása

„Megvetem a nemzeti fanatizmust!”

Prága, október 1.

Masaryk, a cseh köztársaság elnöke ma fogadta a Cotidien munkatársát és előtte a nemzetiszocializmusról és annak térhódításáról az alábbi nyilatkozatot tette:

— Véleményem szerint a nemzetiszocializmus nem egyéb, mint a már-már kimúlt pángermanizmus feltámadása. Ennek az áramlatnak és eszmének a multban is ellene voltam és a jelenben is ellenlábas vagyok. Nem hiszem, hogy ezé az új eszmearamlaté lenne a jövő. Európa tisztavérűségében nem hiszek, mert az évszázadok során az európai népek egymással annyira elkeveredtek, hogy tisztavérűségről és így fajiságról beszélni sem lehet.

— Ami az új világnézetet illeti — mondotta az elnök, — minden ellenkező felfogással szemben materialista eredetűnek tartom. Éppen ezért elutasítok minden olyan elméletet, amely a fajtak magasabbrendűségét vallja és megvetem

A Bécsbe berobogó Dollfuss-vonatot nagy tömeg várta. A fogadtatáson megjelent a felfelé buktatott osztrák biztonsági miniszter, Fey alkancellár is. Ő tartotta az üdvözlő beszédet.

Dollfuss így válaszolt:

— Majdnem a világ összes hatalmainak képviselői előtt fejtegethettem Genfben az új osztrák álláspontot és azt a nemzetek képviselői meleg megértéssel fogadták. Ez a rokonszenő, amely Ausztria irányába megnyilvánul, effektív cselekedet és éppen ezért, aki ezek után is Ausztriát támadja, az az egész világ lelkiismeretének ellenérzését váltja ki. Ausztria most a legjobb úton van és a kormány azon igyekszik, hogy az ország ügyeit előbbrevigye.

Aztán hamar a sajtónak is nyilatkozott Dollfuss. A sajtónyilatkozat ezeket mondja:

— A Népszövetségben megnyilvánult rokonszenv egyben cselekedetet is jelent mindazokkal szemben, akik Ausztria hivatalos politikájából megindított kezdeményezéseknek ellentállanak.

Ez a nyilatkozat is Németországnak szólt.

A pályaudvaron a fogadtatásra megjelent tömeg megértette Dollfussot és lelkesen ünnepelte.

Ezután bevonult Dollfuss Bécsbe, hogy megkezdje az új osztrák államvezetési rendszer kiépítését.

Napok kérdése és az új fasiszmus formájáról és lényegéről már tiszta képet kapunk.

Még érdekesebb az a másik jelentés, amely arról számol be, hogy

Neurath nemcsak a fegyverkezési egyezmény ügyében kéri kormányának utasításait, hanem a zsidó kérdésben is.

Németország kormányának döntenie kell abban a tekintetben, hogy milyen mértékben járul hozzá a Németországból elmenekült zsidóvallású németek külföldi segélyezéséhez.

A külföld nem vállalja százszázalékbán, hogy a német emigránsokat el-tartja és ahhoz a német kormányának feltétlenül hozzá kell járulni.

Mindenesetre groteszk a helyzet. A német törvényes intézkedések lehetetlenné teszik a zsidók szabad gazdasági működését, de ugyanakkor kénytelenek az eddig gazdaságilag produktív elemet, mint emigránst eltartani.

Üzletnek ez sem valami nagyszerű üzlet és mindenesetre súlyos teher az amúgyis roskadozó német államháztartás vállán.

a nemzeti fanatizmust, mert ez nem egyeztethető össze az emberi méltósággal.

Masaryk bátor kijelentése az első kemoly mérvadó hang, amely felelős állásban is hitet mer vallani a polgári demokrácia mellett.

Harmincnapi elzárás a volt jugoszláv külügyminiszternek

Zágráb, október 1

A zágrábi rendőrség ma tárgyalta Trumbics Antal volt jugoszláv külügyminiszter ügyét, akinek az a bűne, hogy a községi választások alkalmából kiáltványt tett közzé. Ebben a kiáltványban a külügyminiszter arra szólította fel a népet, hogy ne szavazzon.

A rendőri hatóságok a ma megtartott tárgyalás után a volt külügyminisztert harminc napi elzárásra ítélték.

Trumbics természetesen felebbezett.

Német menekültek Párisban

Páris, október 1.

Egy nyári nap délutánján a tikkasztó hőség kizavart a Szajna partjára, ki, ki a fullasztó kőhomborból a banleukon is tul, Noisy le Grand vidékére, ahol a széles folyó nem paloták között és a megolvasd boulevardok gözében kanyarog, hanem öreg füzesek és topolyák között, mint odahaza a Sajó. A kapitalis élet zugását már nem hallani, jó itt lenni, jól kevesen vagyunk, leginkább idegenek. A francia nem igen kedveli a fürdést, teste helyett inkább a halászhorgot mártogatja be a folyó vizébe bámulatos türelemmel. Fürdőtársaim némétül beszélgetnek: szőke hajuk, magas termet, hosszú koponya, stb., úgy, hogy Göbbels miniszter jellemezte a tiszta német típust. Beszélgetés közben kiderül, hogy mégsem horgokeresztesek, hanem menekültek. Hamar megbarátkozunk és együtt „törjük” a francia nyelvet. Nemsokára többen leszünk, a közeli félsziget felől társaik jönnek csónakokon, fiuk és lányuk dalosan, bronzbőrűkön pompásan csillog a vakító nap tüze, csupa egészség, tiszta, kék szemek. Előkerül a labda és vízipólunk, amíg le nem nyugszik a nap. Szédelőzködünk; közben megtudom, hogy ezek a menekültek itt élnek már hónapok óta a szigeten, mintegy százan. A sorsuk érdekel és velük megyek. Néhány perc alatt a szigethez érünk. Öreg, lombos fák, alatta cserkészcsátrák és körülötte emberek fogadnak. Egy csomó gyerek mindjárt értesül arról, hogy idegen érkezett a szigetre és torkukszakadtából kiabálják: „Új fiul! Új fiul!” Többnyire intellektuelek vannak a táborban: egyetemisták, diáklányok, tanítók, tanárok, orvosok, ügyvédek és két evangélikus pap. Mindnyájan a hitleri terror elől menekültek Franciaországba és a párisi városi tanács letelepítette őket egy szajnai szigetre. Élelmet kapnak, de sokminden maguk állítanak elő a termékeny szigeten. Néhány francia diák is velük lakik, a tábor lakói közül tanulnak franciául. A családok emberek bódékat, amolyan egyszerű weekend-házakat állítottak össze, a fiatalabbak, akiknek a szüleik otthon maradtak, egyszerű sátrakban laknak. Járak közöttük, példás rend és tisztaság. Beszélgetek velük, a tanárok és diájak egyöntetűen azt mondják, hogy mindnyájan az erőszak, a háborús szellem elleni mozgalom hívei, nem tartoznak semmiféle pártba, tisztán az Evangélium jézusi szellemében hirdették a békét az erőszak ellen: ezért üldözték ki őket a vad terror. Zsidók alig vannak itt: két orvos és egy ügyvéd-család.

A sziget legcsöndesebb helyén egy hatalmas lombosított áll két topolya között, a sátor tetején nyírfagalyakból összefűzött kereszt, egyszerű kereszt, minden horog és kampó nélkül... Nem messze tőle a két pap sátora, belépek. A két pap kottákat ír. Az egyik hatvan év körül, fehérhajú öregember, a másik jóval fiatalabb, mindketten egy württembergi egyházközségből valók. Ahogy beszélnek, ahogy elmondják üldöztetésük történetét, meglep a nyugodt, szenvedélymentes hangjuk: — A munkások között éltünk, szerettek bennünket, barátjaik voltak, elsősorban. Igazságos harcaikban támogattak, gyermekeiket tanítottak iskolán kívül is, volt szavaló- és zsolnártórusunk: rég elfeledett, ősi zsolnártókra tanítottam őket, amiket évszázadokkal ezelőtt a német parasztság maguk költöttek üldöztetésük idején. Az embereknek az erőszak, a háborús szellem ellen prédikáltunk, ahogy azt Jézus meghagyta nekünk. Más vallású paptestvéreinkkel együtt rendeztünk előadásokat a falvakban és gyártelepeken. Megértettük egymást. Egyik ilyen szellemű katolikus paptestvérünket a vérengzések első napjaiban meggyilkolták a rohamosztatok terroristái. Sokan koncentrációs táborokban színlődnek. Mi is alig tudtunk megmenekülni. Majd minden héten érkeznek ide új menekültek, nehéz sebekkel és megcsontokkal...

Ahogy hallgatom az őshajú lelkes, csöndes, nyugodt szavait, eszembe jutnak Párisban alkanellár gőgös kijelentései: „Németország szótárából örökre kitöröljük a pacifizmust!” és Göbbels miniszter beszéde a papok kötelességeiről az új rezsimben: „A Bibliából, mint minden

Szombaton reggel felemelkedett a hatalmas orosz sztratoszféra-ballon

Az orosz tudósok tulszárnyalták Piccard professzort

Moszkva, október 1.

Ma reggel 8 óra negyven perckor a levegőbe emelkedett a SSSR jelzésű hatalmas orosz sztratoszféra ballon. A ballon maga 8000 köbláb űrtartalmu és így jóval nagyobb, mint az ismert Piccard-féle repülőgép.

A sztratoszféra-ballon kamarájában három orosz tudós utazott: Asenko mérnök, a gép vezetője, Zidocensko tanár és Usioszkyn fizikus professzor.

Reggel 9 óra 58 perckor a sztratoszféra-

ballon Marconi-jelentése szerint, a gép elérte a 17.980 méter magasságot és ezzel már 2000 méterrel tulszárnyalta Piccard csúcsteljesítményét.

Ezzel a magassági jelentéssel egyidejűleg a repülők rádió útján közölték, hogy a külső hőmérséklet mínusz 64 fok Celsius, míg magában a ballonban 14 fok meleg van.

Arról, hogy a sztratoszféra-ballon megkezdte volna leszállását, a délutáni órákban jelentést még nem kaptunk.

50 náci vezért fogták le Bécsben

A utcai akciók újabb megkezdéséről
tanácskoztak

Bécs, október 1.

Az éjszaka folyamán a bécsi rendőrség rajtaütött egy nemzetiszocialista gyűlésen, amelyen éppen azt beszélték meg, hogy miképpen kezdik meg ismét az utcai akciókat.

A rajtaütés során a bécsi rendőrség

ötven nemzetiszocialistát letartóztatott.

A rendőrség jelentése szerint a letartóztatott nemzetiszocialisták kivétel nélkül náci csoportvezetők, amiből azt a következtetést vonják le, hogy a nemzetiszocialista-párt ezalkalommal csoportvezetői ismét ülést tartott.

28 seb a tordai borbély- mesler testén

A brutalizálás lejtőjén nincs
megállás — Nagyszalontától Tordáig

Torda, október 1.

Legutóbbi számunkban egy csendőri és egy katonatiszti brutalizációról számoltunk be. Ma folytathatjuk a sorozatot. Ezúttal rendőrbatalizációról van szó, hogy a változatosság meglegyen. A színhely pedig nem Nagyvárad és Kolozsvár, hanem Torda.

És Torda ezzel a rendőrségi rémregénnyel méltó párja lett Margittának, ahol a csendőrség mutatta meg, hogy mit tud az elvakult és embertelen hatalmaskodás.

Még a hó 24-én kezdődött az eset. Körösy József tekintélyes fodrász, Nemes Gyula nevű segédje társaságában üzletzárás után betért az egyik vendéglőbe egy pohár borra. — Alig telepedtek le, asztalukhoz lépett a város Caluger nevű közrendőre és felszólította őket, hogy fizessenek neki egy liter bort, mert ő mulatni akar. Nemes Gyula tiltakozni kezdett a rendőr fellépése és követelése ellen, amiből heves szóváltás keletkezett. Körösy már higgadtan viselkedett, ismerte a rendőrség természetét, tehát békíteni próbált, annál is inkább, mert a rendőr oldalán ott lógott a szolgálati revolver. A békítés azonban nem sikerült, mire Körösy óvatosan visszavonult.

A fodrászsegéd is követni akarta mestere példáját, de sehogysem tudott megszabadulni a kötekedő rendőrtől, aki fejébe vette, hogy

a rendőrségen a helye annak, aki nem akar fizetni neki egy liter bort. Taszigálni kezdte a segédet, aki ellenkezett. Így érték el az ajtóig, ahol megtörtént a baj. A rendőr dulakodás közben elvesztette az egyensúlyát és az ajtónak esett. Az ajtó üveges ajtó volt. Az üveg betört és cserepei véresre sebeztek a közrendőrt.

A vendéglői vitát aztán egy szolgálatos komiszár fejezte be, aki a rendőrt a kórházba küldte, a segédet a rendőrségre kísértette, a jelenlevők közül pedig Körösy Józsefet, Szilágyi Sándort, Sós Jánost és Babós vendéglőst tanúnak írta fel.

Másnap Soós és Szilágyi „beidéztek és kihallgatták”, ami azt jelenti, hogy mindkettőt alaposan elverték azért, mert vallomásukkal nem voltak megelégedve.

Ugyancsak súlyosan bántalmazták Nemes Gyulát is, aki a rendőrrel összetűződött. Ilyen előzmények után került sor Körösy borbélymester kihallgatására, aki már láthatta, hogy a rendőrségen minden áron tisztára akarják mosni az erőszakoskodó rendőrt. Körösy Udrea komiszár hallgatta ki. Ő vette fel a jegyzőkönyvet is, aminek az aláírását azonban a borbélymester megtagadta, mert a komiszár nem vette fel vallomásába a veszekedés tulajdonképpeni okát, azt, hogy a közrendőr egy liter bort követelt tőlük. A ko-

könyvből, azt kell tanítani a német népnek, ami a nemzetiszocialista Németország hatalmát segíti elő! Ahogy ezekre gondolok, ökölbe szorul a kezem. Az öreg pap ezt észreveszi, két kézzel nyul az öklöm után, szeliden a fejét rázza, majd barátságos hangon, szuggesztív erővel ezeket mondja: „Testvérem, hirdesd az embereknek mindig az igazságot és akkor kevesebb lesz benned is a gyűlölet...” — Késő este volt, elbucusztam a sziget lakóitól. Megerősített hitet és melegséget éreztem magamban. Emberek közt voltam...

Néhány hét múlva Párisban találkoztam velük egy előadásán, ahol a világ legkitűnőbb ügyvédei szigorúan jogi szempontból vizsgálták meg a hitlerista kormány hazug vádjait a Reichstag felgyújtása ügyében. A hatalmas Wagram-terem zsúfolásig telve. A sok menekült között megismerem a szajnai sziget lakóit, ők is megismernek. Hallgatjuk a szónokokat. Az ügyvédek után az írók beszélnek, külföldiek is. Egon Erwin Kisch, azután Tagore, a nagy hindu költő öccse, akit szintén bebörtönöztek a náciok. Majd fekete ruhában egy fiatal nő. Heléna Dimitroff, a lipcsei pör egyik bolgár vádlottjának a huga mond megrázó szavakat: „Öreg édesanyám, aki már három fiát elvesztette — egyik a cári Oroszország olombányában pusztult el, a másik a világháborúban, a fronton halt

meg, a harmadikat pedig Tsankoff kormánya ítélte halálra, — édesanyám erősen hiszi, hogy legidősebb fiát, Györgyöt viszontláthatja élve. Az emberiesség és az igazságszolgáltatás nevében kérve kérek minden embert: mentse meg a német hőhérok börtönéből a bátyámat, akit ártatlanul gyanúsítanak gyújtogatással...” — A gyűlésnek vége, a felizgott emberek dühvel kiáltják: „Hitler és Göring a gyilkosok!” — A szigetlakók nyugodtak, nem kiabálnak, az igazság ugyanis világos és győzni fog egyszer! — Meghívunk a szigetre és máris indulunk. Késő este van, a parton a sziget őrei fogadnak. A sátrak csöndesek, a gyerekek és az idősebbek már alszanak. Ők nem voltak a gyűlésen. Én a papok sátrában kapok egy kis fekhelyet. Másnap a gyermekekkel együtt játszunk, megtanítom őket új játékokra, amikre még gyermekkoromból emlékezem. Megszólal egy kiáltó, a 14—18 éves fiatalok kíváncsian a játéksorból és futnak a diszes lombosított el. Körbeülnek és az öreg pap elmondja nekik a tegnapi esti párisi gyűlés eseményeit, de csak annyit, amennyi szükséges. Amit mond, az nem politika és nem fejleszt újabb gyűlöletet, de megerősít az igazságban: „Gyermekek, a hazugság üldözött ki minket szülőföldünk-ről és az igazság fog mindnyájunkat visszavezetni! Szeressétek az igazságot mindenkiféle és ne csüggedjétek el, ha

miszár fenyegetőzött, de Körösy nem akarta hagyni segédjét s nem engedett. Végül is a komiszár kénytelen volt kiegészíteni a jegyzőkönyvet.

Az ügy azonban ezzel még nem zárult le. Délután ugyanis egy rendőr kereste fel Körösyt s „néhány percre” a kapitányságra kérte. Körösy felment a rendőrségre, ahol éppen akkor egy utcai lányt hallgattak ki. A lány azt vallotta, hogy ő szemtanú volt s látta, hogy Körösy megütötte a rendőrt. A borbélymester tiltakozott, hiszen ő nemhogy verekedni akart volna, hanem éppen el akarta kerülni a verekedést. A tiltakozás azonban nem segített. A komiszár azt parancsolta, hogy Körösy menjen a legénységi szobába és várjon.

Körösy belépett a parancsolt helyre. Alig nézett azonban szerte, amikor négy márkos rendőrlégény rontott rá. Letepték a földet s aztán agyba-főbe verték. Addig verték, amíg elunták.

Ez volt a felelet a jegyzőkönyv kiegészítésére. Most már aztán el is engedhették volna. Igen ám, de az összevert és összetépett ruhájú ember hogyan távozhatnék el fényes nappal a rendőrségről? Különböző ürügyekkel estig még ott tartották. Akkor aztán egy rendőrlétszám a mellékutcákon keresztül hazakísérte.

Körösy láttelepét vételezt fel sérüléseiről. A láttelep szerint 28 helyen szenvedett komoly sebeket.

Ezek közül több van olyan, amely komplikációkat idézhet elő.

A csendőri és rendőri brutalitásoknak anakidején, amikor Vajda először kapott hatalmat a kezébe, végeszakadt. És most újra elkezdődtek a véres verekedések, kirovatások, undorító és felháborító hatalmaskodások. Pedig Vajda most miniszterelnök. Az alsófoku hatóságok rendesen érezni szokták, hogy mit szabad tenniük és mit nem. Most — úgy látszik — azt érzik, hogy újra szabad, azt, amit annakidején Vajda, mint belügyminiszter szigorúan eltilt, megtiltott és megtiltott.

Pedig Vajda most miniszterelnök!

Véres kommunista zavargás Havannában

Havanna, október 1.

A kubai főváros egyik legnagyobb parkjában, a Central-parkban 50 ezer kommunista hatalmas népgyűlést tartott. A népgyűléssel szemben katonai csapatok vonultak fel, de nem ütköztek meg a tömeggel, hanem lovaskülönítményekkel próbálták a tömeget szétugrasztani.

A tömeg ellenségesen fogadta a lovasrohamot és tüzelt rájuk. Az egyik golyó a lovasosztágok parancsnokát érte, aki halva esett le a lováról. A parancsnok halála után a lovasosztág támadást intézett a tömeg ellen és ennek során

hatan meghaltak és 25 ember súlyosan megsebesült.

A sebesültek között egy amerikai és egy angol állampolgár is van.

— Ischiásnál egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz reggel éhgyomorra véve előmozdítja a gyomor és belek működését s könnyű székletet biztosít.

azt látjátok, hogy most a gonoszság, a hazugság uralkodik odahaza...

Délután bemutatják a sziget új lakóit, akik az elmúlt héten menekültek meg a hitlerista koncentrációs táborokból. Egy katolikus pap is köztük van. Délbajorországból, a karja felkötve... Nyugodtan beszélnek ők is, látom hátukon, lábukon a terroristák korbácsnyomait. — Estefelé a gyermekek kórusba állnak és hallgató ma bujdosó német parasztlakó ős zsolnárait, amik megráznak, fájdalom és mégis erőteljes, mint a rokon „Psalmus Hungaricus” ősi parasztersei, amiket a dunavölgyi szegény magyarok énekeltek négyszáz évvel ezelőtt az üldöztetés kegyetlen napjaiban... Vass László

A Brassói Lapok előfizetési osztálya

kerületi képviselőt

keres Bihar megye területére. Kizárólag elsőrangú akvizíciós képességekkel, agilis, kitartó energiával rendelkező urak adják be sürgősen részletes (eddig működés, személyi adatok, esetleg fénykép stb.) írásbeli ajánlataikat. Saját autóval, motorbiciklivel rendelkezők, vagy vasúti utazási kedvezményre jogosultak előnyben.

LEOKRÉM

megfiatalítja a bőrt

Brassó gazdasági életét is megölte az adó

A brassói Kereskedelmi és Iparkamara hátborzongató jelentése
Hogyan adózik ugyanazon üzlet Brassóban és Bukarestben

A brassói ipari válság legsúlyosabb okai

Brassó, október 1.
Románia gazdasági életében Brassó városa elismert nagy szerepet játszott. Az általános válság Nagyvárad, Kolozsvár és a többi nagy erdélyi városok gazdasági alapzatát már régen aláásta, amikor Brassóban még csak elvették akadtk kényszeregyezségek, a termelés csökkenését jelző munkanélküliség pedig csak elvették szedte áldozatait.

Brassónak fejlett gyáripára biztosította ezt a kitünően ellenálló helyzetét.

Az ország középpontjában, közel Bukaresthez, a fővonalon a gyár és a kereskedelem megtarthatta országos méreteit, olyannyira, hogy gazdasági körökben Brassót deklarálták a gyáripár és központi kereskedelem lebonyolítására legalkalmasabb fekvésű városnak.

Két év leforgása alatt azonban a helyzet megváltozott. Brassót is i tolérte a gazdasági válság.

Megkésve bár, de a napokban jelent meg a brassói kereskedelmi és iparkamara elmúlt évi működéséről szóló jelentése.

Ez a könyv megdöbbentő dokumentuma annak, hogy Brassó gazdasági ellenállása egyre jobban morzsolódik a válság és nyomorúság malomkövei között és a krízis már 1932 őgön elérte mélypontját.

Kétségbeesett segélykiáltás ez a 130 oldalas jelentés, amely a fenyegető tragédiákat festi azok elé, akik az ország gazdasági irányításának nehéz felelősségét viselik.

És ha az elmúlt év adatait bíráljuk lokális szempontból, rájövünk arra, hogy az idei év mérlege még ennél is lesújtóbb eredménnyel fog záródni annál is inkább, mert köztudomású, hogy az idén közel negyven százalékkal súlyyultunk alább a gazdasági zuhlás lejtőjén.

A KERESKEDELEM HALÁLA: A TULZASBA VITT ADÓ-INKVIZÍCIÓ

A brassói kereskedelmi és iparkamara évi jelentésének egyik legmegdöbbentőbb fejezete a kereskedelem halálát jelentő adóinkvizícióról szól. A kereskedelmi kamara megállapítja, hogy 1932-ben olyan végtelenül felduzzasztották az adózást, amely a kereskedelem összes ágainak megadta a kegyelemdőfést. Ez a helyzet azóta nemhogy enyhült volna, de az adókat az idén még emelték is úgy, hogy az elmúlt évi helyzet aránylag „rózsás” volt a kereskedelemre nézve az ideihez képest.

A jelentés megállapítja, hogy miközben a válság egyre mélyült, az üzleti viszonyok pedig fokozatosan romlottak, a kormány egyebet sem csinál, mint az adókat erőfóltá fölfelé. Ennek a képtelen adópolitikának tulajdonítható, hogy azoknak a kereskedőknek az adóját, akiket három éven keresztül 150 ezer lejes jövedelem alapján adóztatták meg, az adóalapot, tekintet nélkül a tényleges forgalomra, átlag háromszázezer lejre emelték. Ilyen arányban növelték a többi kivétési alapokat is akkor, amikor köztudomású volt, hogy a viszonyok fokozatos leromlásával a kereskedelem is teljesen letört.

Ennek a fejtelten adópolitikának meg is volt a szomorú eredménye, mert Brassó város területén a kényszer-egyezségek száma egy év leforgása alatt hetven százalékkal emelkedett.

Ha tehát a brassói kereskedők meg is eszhatták volna különösebb megrázkódtatások nélkül, az általános válságot, a kegyelemdőfést megkapták az adóhivataltól, amely tönk szélére juttatta őket.

Különösen Brassóban, nyilván abból az elvből kiindulva, hogy itt rózsásak az üzleti viszonyok, képtelenül felsrófolták az adókat. Ennek igazolására a jelentés összehasonlító statisztikát közöl arról,

hogy mennyi adót fizetnek a különböző fajta, de ugyanolyan nagyságu üzletek Bukarestben és Brassóban. Így például gyógyszerüzlet, amely a központban van, évi 105 ezer lej fizetett 1931-ben, míg a következő évben az adóját kétszázezer lejre emelték. Ez az üzlet a belvárosban van. Ugyanakkor egy gyógyszerész-üzlet Bukarestben, a város szívében, a Calea Victoriei évi 145 ezer lej adót fizet. Egy brassói drogéria évi adója 320 ezer lej, míg ugyanolyan fekvésű drogéria 140 ezer lej összegben ennek a felénél is kevesebbet fizet Bukarestben. Rövidáru-üzlet, amelynek az adója Brassóban 500 ezer lej, Bukarestben 175 ezer lej fizet.

Hasonló a helyzet a többi üzletágaknál is. Egy prcellán-üzlet adója Brassóban 300 ezer lej, míg a bukaresti üzleté 100 ezer lej évi.

Átlagosan tehát 100–150 ezer lej differencia mutatkozik a Brassóban és Bukarestben ugyanolyan jövedelmű üzletekre kivetett adók között.

És ennek az égbekiáltó igazságtalanságnak tulajdonítható, hogy Brassó ke-

Súlyos válságba az ipar is

Miután a lehető legszomorítóbb színekben tárja föl a jelentés a Brassói kereskedelem helyzetét, a jelentés rátér az ipar helyzetének taglalására. Lcsüzezi, hogy a brassói ipar, amely egykor az ország legvirágzóbb termelési bázisa volt, a legsúlyosabb válság napjait éli.

A gazdasági élet vezetői az elmúlt évben abban reménykedtek, hogy a gabonárak emelkedésével és a mezőgazdaság szanalásával a földműves tömegek vásárló ereje is meg fog növekedni. Ezek a várakozások azonban nem teljesedtek be. És így következett aztán be, hogy a brassói ipar az elmúlt évben közel harminc százalékkal csökkentette termelését. Az állami beavatkozás miatt (a CAPS példája) a faipar nem harminc, hanem ötven percentet súlyyult az üzembeszüntetések folyamán.

Brassó, amely valamikor jelentős göcpontja volt a faiparnak, ma teljesen in-

reskedelmét is teljesen aláásta a válság. Ma már ott vagyunk, hogy a munkanélküliek száma ezrekre rug és a nagyobb nyomorúságot mindössze a közmunkák enyhítik, amelyek megszűnésével újból ezrével kerülnek utcára a kenyértelenek. A kereskedelmi és iparkamara jelentése megállapítja, hogy ennek az elviselhetetlen rendszernek egyrészt az a főoka, hogy a kivetéseknel a kereskedelmi kamara megbízottját meg sem hallgatják, kettős könyvelést követelnek anélkül, hogy a könyveket figyelembe vennék a kivetéseknel, 2–3 óra alatt pedig negyven-ötven ügyet tárgyalnak le a bizottságok és így idejük sincs alaposan áttanulmányozni az adóanyag tényleges anyagi helyzetét, valamint annak reális és kimutatható jövedelmét.

Azonkívül a sérelmek egész tömegét lehet igazolni, hogy az adókivetések szisztémája általánosságban hozzájárul az adó tévedésekhez, amelyek végzettszerűen érintik az összes kereskedőket, akik az adóinkvizíció miatt két év óta az elmerülés ellen folytatnak élet-halál harcot.

aktiv és a faipar, valamint a fakereskedelem teljesen összezsugorodott.

A KONVERZÍÓ

A jelentés megállapítja, hogy az ipari termelésnek csökkentése nemcsak a tömeges vásárlóképessége csökkenésének tulajdonítható, hanem

a hitelélet teljes megrokkolásának és lezüllésének.

A konverziós törvény teljesen bizonytalanlanná tette a piacot és a hiteléletet összevissza kiuszáta anélkül, hogy ténylegesen megoldotta volna a földművesadósságok problémáját.

A DEVIZAMEGSZORÍTÁSOK

Az iparnak a kegyelemdőfést a Nemzeti Bank által bevezetett devizamegszorítások adták meg. A Jegybank által bevezetett képtelen bürokrácia lehetetlenné tette az anyagbeszerzést, mert a gyáripár nem volt képes és ma sem képes eleget tenni külföldi kötelezettségeinek.

A kontingentálás

De ennél még súlyosabb a kontingentálás, amelynek káros hatásai 1932-ben néhány hónapra a rendszer bevezetése után még alig mutatkoztak. Ma már ennek a szerencsétlen rendszernek a következményei teljes mértékben kibontakoznak.

A legvirágzóbb gyárak egyre-másra állítják le üzemüket, a munkások ezreit bocsátják el, mert a kontingentálás miatt képtelenek megfelelő mennyiségű nyersanyagot beszerezni.

A belföldi piacon már kezdenek hiányok mutatkozni, amelyek következtében például a szövatarak máról-holnapra közel negyven százalékkal drágultak meg. Ugyanaz a helyzet a textiliparban is, amely szintén kénytelen volt árcmelést kereszthajtani.

Romániában a kontingentálást nem azért vezették be, hogy az autarkiaának adjanak teret. Mert hiszen Románia képtelen elzárkózni a külföldi anyagtól és terméktől. Mindent azért foganatosítottak, hogy a külkereskedelmi mérleg egyensúlyát biztosíthassák. Ha megnézzük a külügyi mérleg adatait rájövünk arra, hogy a kontingentálásnak tényleges eredménye alig mutatkozott. Uzzel szemben teljesen lerontotta az ipar helyzetét.

A kontingentálás és a devizamegszorítások nem is drágítanak meg annyira a különböző árucikkeket, ha az utjonnan kivetett adókat az elviselhetőségig redukálnák.

Az összes adók mellett még selemelték a forgalmi és fényüzési adót, amely kö-

zel huszszázalékkal drágította meg az árucikkeket, jelentős mértékben csökkentve a fogyasztást is.

A kereskedelmi és iparkamara jelentésében meghuzza a vészharangot és kijelenti, hogy amennyiben a kontingentálás és devizamegszorítások mellett a jelenlegi adókat továbbra is fenntartják, úgy

Brassó egykoron virágzó ipara menthetetlenül összeomlik a közterhek sulya alatt.

A brassói ipar ezeken felül még azt is megérzi, hogy legjobb piacait elvesztette, azok az iparágak pedig, amelyek valamikor a legrentabilisabbak közé tartoztak, ma teljesen halottak. Ilyen például a fa- és szénipar, amelyek a dekonjunkturában teljesen jelentéktelenné váltak.

Ezután a kamarai jelentés felsorolja azokat a munkaügyi törvényeket, amelyeket az ipar helyzetének megkönnyítése érdekében sürgősen módosítani kell.

Nagy vonásokban ezeket a megdöbbentő dolgokat szüzezi le a kereskedelmi és iparkamara most kiadott elmúltévi jelentésének egyik része.

Az ipar és a kereskedelem súlyos helyzetét tárgyalja és megrázó adatokkal igazolja, hogy az adóterror menthetetlenül végromlásba viszi mindazt, ami egykoron alkotó és termelő elemét képezte az ország gazdasági életének. Ez azonban csak egyik része a jelentésnek.

Majd ismertetjük a második részt is és mindkettőt ajánljuk Madgearu pénzügyminiszter figyelmébe.

Socecék és a brassói cégek

Brassó, október 1

Brassó város iparosai és kereskedői több ízben panasz tárgyává tették, hogy egyes állami hivatalok segítségével más városok kereskedői és szállítói befurakodnak a hivatalok tisztviselői közé és azokat részletfizetés kedvezményének megcsillagztatásával megrendelőik körébe vonják be, aztán ezen a címen nagy konkurrenciát csinálnak a város sulyos adó- és taxaterhek alatt roskadozó cégeinek, mert maguk kibujnak minden városi közterher hordozása alól. Ezt a furcsa versenyt most legális formában kívánták a Socec és Társa bukaresti cég érdekében alátámasztani a CFR és a posta brassói főnökei, akik kérték, hogy a város adózó polgáraival szemben ezt a bukaresti céget részesítse kedvező elbánásban és a behozatali illetékeket mérsékelje le 75 százalékkal. Brassó állandóválasztmánya tegnapi üésén tárgyalta ezt a kérdést és egyhangulag elutasította, kimondván, hogy nem brassói céget a brassóiak rovására előnyben, kedvezésben nem részesíthet.

Kitűzték Brassó országos vásárainak időpontját

Brassó város vezetősége szombaton elhatározta, hogy az őszi állatvásárt, amelyre szarvasmarhát, sertést, lovakat, juhot és egyéb háziállatokat szoktak felhajtani, október 23-án tartják meg. Az őszi kirakodó vásár napját pedig a város vezetősége október 24-én tehát az állatvásárt követő napon állapította meg.

★ VOGT-WEISZ EDITH ZONGORAMU-VÉSZNŐ megkezdte a tanítást. Jelentkezni d. e. 10–12 és d. u. 3–5-ig Vár-utca 4 sz. I. em. Külön akadémiai és Tonica-Do tanítás.

Üzletünk forgalma állandóan emelkedik, mert már mindenki tudja, hogy

**a legjobb
a legdivatosabb,
a legtartósabb
és egyúttal
a legolcsóbb**

SZÖVETET

és

BÉLÉSÁRUT

VESTIS-NÉL

**Brassó, Len-sor 22. sz.
alatt lehet bevásárolni**

**KÉRDEZZEN MEG VALAKIT, AKI
MÁR VISELT VESTIS-SZÖVETET!**

Megnyílt az új ablakroletta-üzem

Brassóban, Hirsch-er-u. 17 sz. alatt látogasson meg vételekötélzettség nélkül. Minden méret, minden színben, önműködővel is. **Javításokat** vállalunk. Részletfizetésnél is **olcsó árak!**

A második erdélyi gyümölcs, szőlő, bor, méz, kertivetemény és élelmiszer kiállítás szabályzata

(A brassói termelők figyelmébe)

1. A kiállítás 1935. évi október hó végén vagy november hó elején lesz megtartva, a cluji gör. keleti székesegyház felszentelésével egyidőben. A kiállítás pontos idejét a rendezőség a napilapokban fogja közölni.

2. A kiállítás helye a Cluji Kereskedelmi és Iparkamara új épülete.

3. A kiállítás tárgya: bármilyen gyümölcs, szőlő, méz, szesz és szeszmentes ital, gyümölcsborok, méz és mézkeverékek, friss kerti vetemények, halak és halkonzervek, bármilyen konzervek, gyümölcskonzervek, gelatin, aszalt gyümölcs és kerti cikkek, gyümölcszék, fűszerek, élesztő, ásványvíz, kávé és termékei, kávékivonatok, túró és sajtfélék, kekszek, rukászipari cikkek, cukorkafélék, sör, maláta és malátakivonatok, malátakeverékek, marmeládok, margarin, liszt, lisztkeverékek, tej és tejszármazékok, növényi olajok, édességek (ducsacák), pudringok, só, ecetszeszek és kivonatok, ecetben elrakott dolgok, mustár, tea és bármely gyarmataru, cukor, kakao, stb.

Továbbá: konyhaszükségleti alumi-niumtárgyak, konyhafelszerelések, husvágógépek, sütőkészülékek, villamos főzőkészülékek, szőlészeti gépek és eszközök, csomagológépek, jégkészítők, villamos kávéfőzőkészülékek, villamos melegítő- és főzőkészülékek, szűrők, husipari gépek és felszerelések, petroleumos, villamos főzőkemencék, minden egyéb konyhaszükségleti felszerelések, üvegmosókészülékek, kávé- és teafőzők, konzerválókészülékek, különböző igényeknek megfelelő konyhamodellek, konyhai célokhoz szükséges motorok, hűtőkészülékek, fűtőlők, edények, szárítók, mérleg, különféle csomagolási modellek, úgy mint szőlő, gyümölcs stb. szállításhoz. Egyszóval a kertek, szőlők és a méhészet termékein kívül mindenféle növényi és állati eredetű élelmiszer kiállítható.

4. A kiállítás vásárral is egybe van kötve, úgy, hogy bármilyen adás-vételi üzlet is köthető.

5. Az adás-vételi ügyletek feltétlenül bejegyzendők a kiállításon a célra felállított irodában.

Erre a célra a kiállítók egy ellenőrző lappal ellátott rendelőfüzetet fognak kapni.

Hogy az ügylet érvényes és végrehajtható legyen, a füzet az ügyleti iroda hivatalos sorszámaival és bélyegzőjével kell ellátva legyen.

6. A kiállítók által elfoglalt helyekért négyzetméterenként 300 lej fizetendő. A 10 négyzetméteren felüli elfoglalt hely áránál 30 százalékos árlésszállítás lesz engedélyezve.

A helyfoglalás a részvétel bejelentésével egyszerre közlendő és a mellékelt lapon eszközölendő.

7. Legkevesebb 5 kg. gyümölcs, 5 kg. szesz vagy édesített ital, 2 kg. méz stb. állítható ki. Bármely konzerv azonban nagyobb mennyiségben is kiállítható.

Nagybani eladásra bármily mennyiséget lehet hozni.

8. A kiállítók saját maguk kötelesek helyeiket minél gazdagabban és minél esztétikusabban elrendezni.

9. A helyek őrzése nappal a kiállítót terhelik, akik ennek kivételét belátásuk szerint eszközölhetik. Zárás után, éjjel az őrzésről a rendezőség gondoskodik. A rendezőbizottság gondoskodik.

A rendezőbizottság nem felel a kiállított tárgyak esetleges eltűnéséért.

10. A helyidőket előzetesen és egészben a bejelentéssel egyidőben kell kifizetni. Egyébként a beiratkozás nem érvényes.

A díjak a következő címre küldendők: Biroul expoziției Cluj, Piața Cuza Vodă Nr. 5.

11. A kiállítási katalógusban fel lesznek tüntetve az összes bejelentett tárgyak és anyagok, az eladó mennyiség, az eladási ár és a kiállító címe.

Hogy a katalógust jól és rendes időben össze lehessen állítani és kinyomtatni, a jelentkezések legkésőbb október 15-ig eszközözlendők.

12. A kiállítandó tárgyak Clujra érkezésének határideje a kiállítás megnyitását megelőző nap.

13. A kiállítandó tárgyak vasúti szállítása, valamint az állomástól a kiállítás helyiségeig a kiállítót terhelik.

A szállítás az illető hatóságok által jóváhagyott és a rendes időben közzétett kedvezményes árak mellett lesz eszközölhető.

14. A kiállítás látogatási díja 10 lej. A kiállítók az első megvett jegyen kívül nem fognak semmit fizetni, és azonkívül egy igazolványt fognak kapni, mely a kiállítás egész tartamára érvényes.

Az igazolványt csupán az a személy használhatja, akinek a nevére lett kiállítva.

15. A kiállított tárgyak részrehajlatlan

Tel. 564

ASÍR-MOZGÓ

BRASSO

Bombasiker!

Ma és a következő napokon:

Világsláger!

„ÉN ÉS A CSÁSZÁR“

Főszerepben: Vlasta Burian, Gretl Theimer, Werner Fütterer

Vlasta Buriannek, a híres cseh komikusnak második hatalmas filmalkotása. Első volt az „Al-marsal”, amelynek világsikere volt. Ez a film még hatalmasabb sláger. — Színészi talentumának teljességét juttatja érvényre Vlasta Burian, míg Gretl Theimer bájának és kedvességének teljes pompájában ragyog. Egy meseország figurái vonulnak fel telve pajzánossággal, jókedvvel. Tarka keretben látjuk a mulatságosabbnál mulatságosabb jeleneteket, kísérve a közönség hangos jóindulattal.

Vasárnap d. e. 11 órakor nagy

matinéelőadás leszálított áron: **Bécsben szerettem egy kislányt**

szakértőkből alakított bizottságok elbírálása szerint lesznek megjutalmazva.

A jutalmakra diplomák és érmekek állanak rendelkezésre. A díjazott kiállítók kötelesek a jutalmakat annak ellenértéke befizetése mellett átvenni. Az ellenérték befizetése a kiállítási irodában történik.

16. Ha a kiállítás bezárása alkalmával a kiállítók nincsenek jelen, hogy a tár-

gyakat átvegyék, a rendezőbizottság értékesíteni fogja azokat.

17. Bármilyen a kiállítással kapcsolatos kérdésben felvilágosítással szolgál az Inspectoratul Agricol. Cluj, Piața Cuza Vodă Nr. 5. a kiállítás tartama alatt pedig a kiállítási iroda, mely a kiállítás területén fog működni.

A rendező-bizottság.

35 évig Brassó szolgálatában

Socaci Emil városházi főtitkár ünneplése

Brassó, október 1.

Megható ünneplés színhelye volt szombat délelőtt a városháza. A polgármester, valamint a polgármesteri hivatal tisztviselői szép ünnepségekben részesítették Socaci Emil városházi főtitkár, aki

szombat délelőtt be tisztviselői működésének 35-ik évét.

Ez a jeles tisztviselő, aki általános szimpátiának örvendő városunkban, 35 évén keresztül dolgozott Brassó város érdekeinek szolgálatában mindig arra törekedett, hogy munkásságával minél több hasznot biztosítson a köznek. Socaci Emil mai is — annak ellenére, hogy beteg, — az energia és korrektség mintaképének ismerik.

A szombat délelőtti ünnepségen a jubiláló

főtitkár elsőnek Popovici Stéfán dr., a városháza személyzeti ügyosztályának főnöke üdvözölte és meleg szavakkal kívánt neki jóegészséget és erőt a további hasznos munkához. Utána Albrich. Julius erdészeti felügyelő, a város erdészeti osztályának vezetője a városi tisztviselők szíveségének alen-nöki minőségében köszöntötte fel a jubilánst.

Albrich főmérnök megható beszéde után a városházi tisztviselők nevében értékes aján-dékot nyújtott át Socaci Emilnek. A tisztviselők egy gyönyörű antik asztali órát és egy íróasztali íróberendezést adományoztak az ünnepelt tisztviselőnek.

Voicu Cornél dr. polgármester az egész város lakosságának, valamint a többi helyi hatóságok fejének jókívánságait tolmácsolta

Socaci Emilnek érdemes munkásságáért.

A polgármester után Usurelu dr. állategész-ségügyi főfelügyelő szíves szavakkal fejezte ki elismerését Socaci Emil érdemeivel szemben. Az üdvözlő beszédekre Socaci Emil meghatottan válaszolt és kijelentette, hogy mindazt, amit tett a köz érdekében, önzetlenül cselekedte és ezért nem illeti meg elismerés. — Majd há-lálját fejezte ki barátainak, akik jubileumán ilyen kedvesen emlékeztek meg róla.

A felkészítők után az egész tisztviselői kar kiment a Noába, ahol az erdészeti tisztviselők mulatságot rendeztek, amelyen a városházi tisztviselőkön kívül a helyi hatóságok fejei is résztvettek és ahol tovább ünne-pelték értékes kaptársukat.

Új munkarend a kereskedelmi és iparkamaránál

A brassói kereskedelmi és iparkamara vezetősége közli, hogy október 1-től kezdve a hivatalos órákat naponta fél 8-tól fél 2-ig tartják, kedden és pénteken pedig a hivatalos délután fél 5 és fél 8 óra között is dolgoznak. A közönséget a kamarában naponta 10—12 óra között fogadják.

A zsidó egyetemi hallgatók estélye

A brassói zsidó egyetemi hallgatók ma, vasárnap este tartják a Főtérre levő Ahava-klubban estélyüket, amely kilenc órákor kezdődik.

Bűn a hatványon

Betörő, aki a hadirokkant koldust fosztotta ki

Brassó, október 1.

A szegény embert még az ág is huzza. Az ág kifejezés alatt ezuttal azokat az elszánt betörőket kell érteni, akik lopnak fűtől-fától, tekintet nélkül arra, hogy néha koldusszegény emberek szájából vezetik ki az utolsó falatot.

A Brassóban divatos lett betöréseknek is ilyen szerencsétlen áldozata Ferencz Károly hadirokkant. Ez a félkezi rokkant ember végigjárta a frontokat, kéz nélkül maradt, nyomorék lett. Dolgozni nem tudott és így koldulásra adta magát.

Pecsetes írást készített, géppel leköpö-gva, amelyben három nyelven könyörög a könyörületes embereknek, hogy akár ruhával, akár pénzzel vagy legrosz-szabb esetben egy kis élelemmel segí-lyezték.

Vonszolta magát reggeltől-estig Brassó utcáin ez a háborús koldus. Csikszeredáról jött ide és feleségével együtt a Középső Kákova-utca 30. szám alatt lakott egy kis pincelakásban.

Egy nap, amikor hazatért vándorutjáról, megdöbbenve látta, hogy a kis pince-ablak, amelyben egy ember csak kigyóvá változva bujhatik be, fel volt törve. Meg-ijedt Pontosan kétezeröt száz lej megta-karított pénze volt a ládájában. Ezt a pénzt arra az eshetőségre tartotta, hogy-ha kidől a könyörgésben, néhány napig

még el tudja viselni nyomorát.

Hamarosan megdöbbenve tapasztalta, hogy a ládafiát is feltörték és mindent ki loptak belőle. Csak a kazettát hagyták ott, amelyben nehezen összekuporgatott vagyonkáját tartotta.

Eltűnt utolsó reménye és vagyonkája. A rokkantnak, aki könyöradományokból tengeti életét egyik napról a másikra. Mert a tettes, az nincs meg. Csak a jegyzőkönyvek, amelyek a háború nagy tanujának a mostani idők mélységes tragédiájáról beszélnek.

* Táncolni legmodernebbül, legstilus-sabban, legkönnyebben, elismerten az Izsák iskolában. Vár-utca 110. tanulhat.
* HEGEDÜOKTATÁS. Weinberger Emil hegedűművész és pedagógus stúdiójában, Brassó, Kórház-utca 64. I. emelet, a tanítás megkezdődött. Beiratkozások naponta d. e. 10—12, d. u. 4—6-ig. Hegedűórák (konzervatívum módszer szerint) kezdő főtől a leg-tökéletesebb kiképzésig.

Szolgálatos gyógyszerárak:

Szeptember 30-tól október 14-ig a déli, éj-jeli és vasárnapi szolgálatot Hans Schneider „Arany oroszlán” gyógyszerháza, Kapu-utca 21 (rég. szám) szám alatt és Gheorghe Cn-teanu „Csillag” gyógyszerháza, Hosszu-utca 5 szám alatt látják el.

Teközösport

Hivatalos rész: A szövetség vezetősége fel-hívja minden csapat figyelmét, hogy szövetség csapatok bármely mérkőzést csak szövetségi csapatokkal játszhatnak. Ha netalán propaganda célból szükséges volna más esapa-ttal való játszás, azt előzőleg a Szövetség-től kérelmezni kell. Ellenkező esetben a szövetség kebeléből való kizárást von maga után. — A brassói bajnokságért folyó küz-delem első és második fordulójának eredmé-nye: Vig Barát 299—311, Unirea 322—254, IAR 284—259, Gloria 279—247, KTE 232—260, Viforul 244—232, SzTE 232—237, Cipé-

szek 235—223, Testvérség 207—239. Bolonya a II. fordulóban nem vett részt, mivel első játékát megővta. Mig az első fordulóban az Unirea vezetett, a második fordulóban a Vig Barát előretört és 34 ponttal vezet. Hétfőn este az alosztály rendes közgyűlése.

Brassó, október 1.

A bajnokságért folyó küzdelem harmadik fordulójában tegnap este a Vig Barát 304 pontot ért el a Moşoiu pályán. A Testvérség 261 pontot a Reiss pályán. — Megala-kult Brassóban az első törpe csapat a KTE kebelében. Szép játékot produkálnak a 10—15 éves kis tekézők, a — jövő bajnokai.

Van, aki még velünk tart

Haiti képviselője a kisebbségi jogok mellett beszélt Genfben

Genf, október 1.

A Népszövetség közgyűlésének szom-bati tárgyalása is unalmas volt. A nagy-hatalmak képviselői közül eddig egyedül Anglia kiküldötte szólalt fel, de ez is óvakodott attól, hogy a kényesebb kérdéseket érintse. A többi nagyhatalmi kikül-döttek „sztrájkolnak”, ahogyan Genfben mondják. A dolog annál feltűnőbb, mert eddig a Népszövetség közgyűlései min-dig érdekesek, lázasak és vitáktól izgal-masak voltak.

Szombaton egyébként Haiti képviselője szólalt fel és követelte a kisebbségi jog-védelemről szóló egyezménynek minden államra való kiterjesztését. A javaslatot a német delegáció láthatóan nem vette szí-vesen.

CIPÓVASÁRLÁS BIZALOM DOLGA!

Október 10-én

a Sparkassa épületében, volt Westemán helyiségbe költözködöm. Addig rektáron levő saját készítésű, közismert, kitűnő minőségű cipőimet nagyon olcsón árulom **Szűlők!**

Iskolacipőket

most nagyon előnyösen vásárolhatnak.

Dánér Lajos cipőüzem

Központi Brasso, Lensor 30.
Nittellroda tagja.

Jön:

1933 október 4.

TĂNASE ÉS TÁRSULATA

Színre kerül: CĂRĂBUȘUL CÂNTĂ

című revü, 2 felvonásban, 32 képben. 60 ballerina. — Híres táncosnők és akrobaták. 16 gőrl. — Legpompásabb díszletek. — Párizsi kosztümök. — Könnyekig fog kacagni. Bukarest legnagyobb sikere.

A borbélyüzletek ezentúl minden vasárnap és ünnepnap délelőttjén 12 óráig nyitva tarthatnak

Az ünnep utáni napon viszont csak 12 órákor szabad kinyitni

Bukarest, október 1.

A munkaügyi minisztérium ma döntött a borbélymestereknek azon régi kéréséről, hogy a borbélyműhelyek vasárnap és ünnepnap is nyitva tarthatók legyenek. A minisztérium a kérést engedélyezi.

Ennek értelmében már a jövő héttől kezdve, az ország összes területén, vasárnapon és minden ünnepnapon déli 12 óráig nyitva lesznek a borbélyüzletek. Ezzel szemben hétfőn, illetőleg minden ünnepet követő napon déli 12 órákor nyithatnak csak ki.

Felekezet elleni izgatásért elítélték a budapesti horogkeresztes vezéreket

Budapest, október 1.

A budapesti törvényszék egyik büntető tanácsa szombaton hozott ítéletet három nemzetiszocialista, Oláh Árpád szerkesztő, Böszörményi Zoltán vezér és Kenyeres Lajos alvezér felekezeti izgatási perében. A vádlottak a magyarországi nemzetiszocialisták lapjában keményen támadták a kormányt amiatt, mert a lap kolportázs-jogát megvonták.

Cikkeikben azt írták, hogy a kormány intézkedése mögött a nemzetközi zsidóság intervenciója húzódik meg, ami

azt jelenti, hogy a magyar kormány a nemzetközi zsidóság hatalmában van.

Ezenkívül a vádlottak több súlyos kitért használtak a zsidóság ellen.

A bíróság a vádlottak és a tanúk kihallgatása után a felekezet elleni izgatás vétségét kimerítve látta azokban a kifejezésekben, amelyeket a cikkek írói a zsidóság ellen használtak s ezért

a lap szerkesztőjét, Oláh Árpádot 3 hónapra, a másik két vádlottat pedig 3-3 heti elzárással sújtotta.

Az elítéltek felebbezték.

A Szovjet-léggömb déli egy óra után kezdett sülyedni, de azóta nem érkezett róla jelentés

Moszkva, október 1.

Ujabb jelentések szerint csak szombaton déli 12 órákor eresztették a levegőbe az úgynevezett „szovjetléggömböt”, a mely minden erőtartálékjának a felhasználásával csakhamar

18 200 méter magasságra emelkedett

fel.

A léggömb feleresztése a legteljesebben rendben folyt le.

Ujabb jelentések szerint a hatalmas léggömb

déli egy óra után sülyedni kezdett.

Azóta nincs róla újabb jelentés

Óriási tűz pusztított egy berlini autógyárban

A kár több millió márkára rug

Berlin, október 1.

Szombaton délelőtt a Stoewer autógyár egyik vidéki telepén tűz ütött ki, amely hamarosan az egész telepre kiterjedt.

A gyár tűzoltóságához csatlakozott a környék tűzoltósága is, a tüzet azonban csak nehéz küzdelem és a telep egyik szárnyának teljes elpusztulása árán sikerült elfojtani.

A kár hozzávetőleges megállapítás szerint többmillió márkára rug, amiből következtetni lehet a tűz méreteire. A vizsgálat, amely a tűz okának kiderítése érdekében megindult, még semmi eredményt nem hozott. Nem tartják kizártnak azt sem, hogy gyújtogatás történt, bár a jelekből inkább arra lehet következtetni, hogy a tüzet hanyagság vagy talán bűnös könnyelműség okozta.

Roosevelt kavkodása

Váratlan fordulat Amerika gazdasági életében

Amerika visszatér az aranyalapra

Washington, október 1.

Ma délután érkezett newyorki kábel szerint Amerika gazdasági életében váratlan fordulat következett be. Ez a jelentés arról számol be, hogy ma már maga Roosevelt és az agycsoport is tisztán látja, hogy az újjáélesztés kérdésében hibás utakon járt. Eppen ezért revízió alá vette az amerikai pénzügyi kormány eddig tett intézkedéseit és úgy határozott, hogy a gazdasági élet vezetésének irányán változtatni kell.

A jelentés úgy tudja, hogy az új gazdaságpolitika az alábbi irányvonalakon halad majd:

1. Roosevelt mindenekelőtt a dollár devializálni akarja.

2. A devializálás után stabilizálni kívánja

az amerikai valutát, de kissé alacsonyabb alapon, mint amennyire annak árfolyama a devalorizáció során lezuhan.

3. Végül vissza akar térni Roosevelt az aranyalapra.

Eddig szót a jelentés, amelyből meg kell állapítani, hogy az új „irányvonal” nem is annyira új, mint amilyennek az amerikai távirati ügynökségek beállítják.

A devalorizáció az eddigi gazdasági programnak is sarkköve volt és Roosevelt már is hirdette, hogy megkísérli most már a dollár újra-stabilizálását. Az egész nagy fordulattól mindössze az az új, hogy Roosevelt most már arra gondol, hogy a stabilizáció során, bár alacsony fedezet mellett, visszatér az aranyalapra.



Mennyire becsültem a sportot!

Egyetlen nap nem mult el anélkül, hogy hiányoztam volna a

sport pályáról és nem vettem volna részt a tréningezéseken vagy mérkőzéseken. Egy holaghurutom támadt és egy tartós és kellemetlen vizeleti inger vett erőt rajtam, úgy, hogy képtelen voltam a további sportolásban részt venni. A vizeletem zavaros lett. Végy HELMITOL-tablettát tanácsolta egyik sportkollégám. Két nap múlva egészségem helyre volt állva, mert a HELMITOL-tabletták a húgycsővek alapos és gyors fertőtlenítését eredményezték.



Teljesen érihetően

Ebben az évben a 8-ik lapot némitják el Kolozsváron

Kolozsvár, október 1.

A rendőrség emberei Orlescu komisár vezetése alatt pénteken este megjelentek Katz Márton Sincal-utcai nyomdájában és ott a készülő Ostor című lap szedéseit összedobálták, hogy a lapot ne lehessen nyomtatni.

A sajtószabadságnak ez újabb brutális megsértése ellen a lap szerkesztői a belügy-minisztériumhoz táviratoztak. Felkeresték a helyi hatóságokat is, azonban eredménytelenül.

Ebben az évben ez már a nyolcadik tapelnémítás Kolozsváron.

A rendőrség törvénytelen eljárása nagy fel-tűnést keltett, mert az Ostor politikával egyáltalában nem foglalkozott. A felvett jegyzőkönyv azt mondja, hogy az elkobzásra Hlatiganu rendőrkezesztor adott ki rendeletet. A lap szerkesztője, Gerő Sándor viszont azt állítja, hogy az elkobzás azért történt, mert a lap a Lörinczy-üggyel foglalkozott, a mi kellemetlen a Sebestyén-banknak. Gerő-nek ez már a második lapja, amit betiltanak. A nyáron Clonta gyakorolta a betiltást, mert a rendőrkezesztor nem volt ottkon, most — úgy látszik — tovább folyik a rendőrségi hajsza Gerő ellen.

A szerb királyi pár szóliai látogatása

Szofia, október 1.

Hírek szerint egészen bizonyos, hogy a szerb királyi pár rövidesen visszaadja a bolgár királyi pár belgrádi látogatását. Hivatalos körökben úgy tudják, hogy bár hivatalos értesítés még nincs, a szerb királyi pár a jövő hét szerdáján utazik Bulgáriába és a bolgár királyi család nyári üdülőhelyén látogatja meg a bolgár cárt.

A látogatási idő rövid lesz. A szerb királyi pár mindössze egy óráig tartózkodik csak a királyi nyaralóban s aztán nyomban visszatartzik Belgrádba.

Villanyhátralékokért beperelik a kolozsvári állami intézményeket

Kolozsvár, október 1.

A kolozsvári villamosüzem igazgatósága pert indított a városban levő állami intézmények ellen, mert azok évek óta nem fizettek semmit a villanyfogyasztásukért. A villamosüzem az elmúlt években a város kezelésében volt. Az állami intézmények akkor sem fizettek semmit, a város azonban nem vette szigorúan a dolgot. Most a villamosüzemek szabályos kereskedelmi vállalatok alakultak s így könyörtelenül fel akarják hajtani követeléseiket még az államtól is, amely nem akar kifizetni egyetlen banit sem.

— Ideges embereknek és lelkibetegeknek az enyhe természetes „Ferenc József” keserűviz rendes belműködést, jó emésztést és elegendő étvágyérzetet teremt. Világhírű ideggyógyászok véleménye alapján a Ferenc József viz használata az agy és a gerincvelő megbetegedéseinek is kiválóan ajánlható.

Vizsgaeredmények Kolozsváron

Kolozsvár, október 1.

Kolozsváron szombaton délelőtt hirdették ki az őszi érettségi vizsga eredményeit.

A Regina Maria intézetben vizsgáztató bizottság elé a református kollégiumból vizsgára állott 100, megbukott 2, a kolozsvári unitárius kollégiumból vizsgára állott 24, megbukott 12, a marosvásárhelyi református kollégiumból vizsgára állott 25, megbukott 3, a marosvásárhelyi római katolikus gimnáziumból vizsgára állott 12, megbukott 2, a Marianumból vizsgára állott 3, megbukott 1, a kolozsvári református leánygimnáziumból vizsgára állott 5 és átment mind az öt. A vizsga végeredménye általában kielégítő.

TENISZ-, FUTBALL-, ATHLÉTIKAI felszerelések, jók, olcsók!
TRITSCH Sportüzletében,
Brassó, Kolostor-utca.

HIREK

Mai gyanuok

A nagyvárad rendőrség előállított két szatmári fiatallembert. A szatmári fiatallembereknek az volt a bűnük, hogy a kávéházban feltűnően költek. Ezért lettek gyanúsak a nagyvárad rendőrség előtt, ezért állították elő őket, ezért érdeklődtek priuszuk felől a szatmári rendőrségen és miután priuszuk nem volt, szabadon bocsátották őket.

Egyszerű szimpla napihir csupán. De meg kell mögötte állni.

Vajon mit csinált ez a két szatmári fiatallembert Nagyváradon?

A dolgoktól messze élő olvasó képes volna azt hinni, hogy bizonyára belelőttek az Astoria nagy tükrébe, mint a hajdani duhajkodó várad huszártisztok, vagy talán belovagoltak a Royal üvegablakán, nyilván ládászámra bontatták a pezsgőt és ezres bankót ragasztottak a jazzel kombinált cigánybanda primásának a homlokára.

Ha az ember utána érdeklődik, a következőket tudhatja meg:

A két idegen fiatallembert Nagyváradon az egyik lokálban megvacsoráztak. A történeti hírség kedvéért; az egyik borjupörköltet evett sok szafital és krumplicsalával a másik bécsiszeletet rósejbnivel és paprika salátával.

Ez volt az első igen megalapozott gyanuok. A sarokban ülő detektív, amikor meghallotta a pazar és szokatlanul bő vacsorarendelést, felkapta a fejét. Különösen a rósejbnivel volt gyanús. Innen kezdve figyelni kezdett.

A borjupörkölt kétségtelenül nagyon zsíros volt, mert a fentemlített fiatallemberek egyike, két feketét és egy üveg bort rendelt.

— Most már biztos, hogy betörök vagy sikkasztók — gondolta a detektív és a pincérek borrendelés után szájról-szájra adták a konyhában, hogy megjött a maharadzsa, amely elnevezés alatt a lokál nemzetközi nyelvén valamikor a nagy palit hívták. A nagy palit, aki tíz üveg pezsgővel kezdte a konzumot és nem csinált botrányt, ha a pincér ceruzája tíz helyett tizenöt üveg pezsgőt jegyzett.

A Tempora mutantur — mondja a latin közmondás és mondják a megváltozott viszonyokhoz hozzáidegződött pincérek. A mai csöndes várad éjszakájában már az is maharadzsa számított, aki az obligát fekete helyett egy törököt rendelt. Hát még az, aki esztelen pazarlásában odáig vetemedik, hogy éhségét bécsiszelettel és rósejbnivel csillapítja. Ha meg bort rendelt, nyilván rablógylkos, ami lévén a jobbik eset, mert nincs kizárva, hogy esetleg kommunista ügynök az illető. Lehetne ugyan arra is gondolni, hogy az inkognitóban mulató Krözus valahol állami panamista, de ezeket először is mindenki ismeri, másodszor mindenki megismeri. Ezt a megoldást tehát el kell vetni.

Amikor pedig bortól felhangolt kedvvel egy ezüst százast két nótát is elhuzott a banda a gyanús idegeneknek, a detektív nem tudott tovább várni. Leigazoltatta a nábobokat.

— Honnan van pénzü? — dörgött rájuk szigorúan.

— Hoztuk hazról — védekeztek. Mert védekezni kellett, azért védekeztek ilyen naivan. Hazról? Kinek van ma otthon pénze?

Huszonnégyórát állt a szenzáció. Huszonnégyórát állt a két fiatallembert.

Huszonnégyóra múlva megjött a szatmári rendőrség igazolója. Csodák-csodája a két fiatallembert sem sikkasztó nem volt, sem zsebtolvaj, sem vasúti hamiskártyás, de még csak rablógylkos sem. Egyszerű fiatallemberek voltak és volt egy kis pénzük.

El kellett engedni őket.

És Nagyváradon még most sem tudnak belenyugodni abba, hogy valakinek csak ugy, minden dísznőség és panama nélkül telik a kávéházi bécsiszeletre, a rósejbnire, az üveg borra és — horribile dictu — a muzsikára.

Akárki meglátja, ebből még valami dísznőség fog kiülni.

Mert nem lehet 1933 őszén csak ugy, egyszerűen kisspricceres rósejbnire duhajkodásokat rendezni és bécsiszeletet orgiákhoz szítani a vacsorára darab kenyérhez és almához szoktatott gyomrokat.

(Majd elfelejtettem! Este vacsorázni megyek a kávéháza. Főur, készítsen egy fokhagymás pirítóst. De ne hozza ki. Majd a konyhában eszem meg. Félek, hogy a jószímatu detektív megkérdi majd: miből? Komolyan mondom, zavarba jönnek!)

Baradlai László

— IDŐJÁRÁSJELENTÉS. A budapesti meteorológiai intézet jelentése szerint felhősebb idő következik lényegtelen hőváltozással. Helyenként kisebb esők is lehetségesek.

— Végre pénzt kapnak a nagyvárad nyugdíjasok. Tudósítónk jelenti: Végre pénz érkezett Bukarestből a nagyvárad nyugdíjasok szeptember havi illetményeinek kifizetésére. A pénzügyigazgatóság 2 millió 300 ezer lejről kapott kiutalást. A hátralékos nyugdíjakról természetesen semmi hír.

— PARIS, STOCKHOLM, KOPENHÁGA. Reinhardt „állatalanná” vált Németországban. De azért éppenséggel nem szaporította a munkanélküliek számát... — Most Olaszországban van, onnan Párisba utazik és a Théâtre Pigalle-ban fog rendezni. Párisból Stockholmba visz az útja, onnan pedig Kopenhágába. Kopenhága után Bécs következik, majd New-york.

ABLAK

A nemzetipártnak, írja Bocu Sever volt bánáti miniszter, át kell hajóznia Cuza és Codreanu kristálytisztá vízre. Kristálytiszt? Hm! Nem hiszünk benne. Ugyanis a kormánypártnak sokkal illetékesebb szerve, mint Bocu Sever tolla, a Dreptatea c. hivatalos lap tegnapi számában szintén ír erről a vízről, amelyet azonban távolról sem talál kristálytisztának. Sőt, ellenkezőleg. Egészen sötétnek, Zavarosnak, Vörösnek, Véresnek. Codreanunak szemére hányja például, hogy lepuffantotta a jasi rendőrprefektust. Cuzának, hogy beveretett néhány koponyát Nagyváradon s Kolozsáron. Kristálytisztaságról beszélni sem lehet. Amint néhány évvel ezelőtt még Bocu Sever sem beszélt hasonló valamiről. Széleskörűen liberális, európai, megértő, türelmes, gyűlöletmentes volt a bánáti miniszter. A nemzetipárt legfeljebb koponyái közül való vezére volt. Ide jutott. Időközben azonban vihar keletkezett a bánáti népművelő politikai poharában. Ráültették, hogy mint miniszter jogtalan vagy onhoz jutott. Hogy fejedelmi palotát rendezett be. Hogy súlyos milliók ura lett. Nem tudhatjuk, igaz-e, vagy sem? Valószínű, hogy rem igaz. De az igaz, hogy a kampány lerontotta Bocu Sever becsületét. Nem miniszter többé. Nem tekintély többé. Nem is járhat az élre soha. Elbeszítette a presztízst. Lejárta magát. Egy halott ember. Aki csak akkor támadhat fel, ha a dolgok felfordulnak. Ha a kritériumok ártékelődnek. Mindennek, ami ma erkölcs, szokás, rend, szabály, hagyomány, el kell tűnnie ahhoz hogy Bocu Sever még egyszer Bocu Sever legyen. Valóban, zsidóülés és rémuralom szükséges ahhoz, hogy ő még egyszer bánáti miniszter legyen. Ezért látja ő kristálytisztának azokat a vizeket, amelyeken kapitány szeretne lenni!

A legújabb német jegyzék szerint:

A Szovjet újságírói célzatos és hazug támadásokat intéztek a német kormány ellen, ezért kellett az orosz újságírókat megrendszabályozni

Berlin, október 1

Jelentette a B. L., hogy Oroszország kiutasította a Szovjet területéről négy német újságíró, mert Németország nem hagyta dolgozni a Szovjet belini sajtó-delegáltjait, sőt azok közül két újságíró — állítólag — le is tartóztattak.

Az újságírók kiutasítási ügye nem simul el. Egyre hevesebb hangú diplomáciai jegyzékek kergetik egymást. A legutolsó jegyzéket most a német kormány szovjetoroszországi követére adta át Moszkvában és abban kifejti, hogy a szovjet újságírók a németországi híreket elferdítették.

— ISMERETLEN REPULÓGEP A SCHNEIDER-CREUZOT GYAR FELETT. Párisból jelentik: Ma reggel egy ismeretlen repülőgép jelent meg a nagy francia hadigrár, a Schneider-Creuzot felett és kommunista röpcédulát szórt le.

★ ORVOSI HIR. Vese, és hólyagbetegségek szakorvosa dr. Fuhrmann Pál volt segédorvos, Bad Wildungen-ben és Berlinben. Rendel 10—12 és 3—5. Brassó, Vár-utca 104.

— Az első egyfogatás ebéd. Berlinből jelentik: Göbbels propaganda miniszter ma plakátokon figyelmeztette Németország lakosságát, hogy október elseje az első vasárnap, a mikor minden német háztartásnak csak egyfogatás ebédet szabad enni. Felszólítja a miniszter a háztartásokat, hogy az így megtagadott összegeket adják a téli segély-alapok növelésére. A vendéglők berendezkedtek arra, hogy holnap 50 pfeningért egyfogatásos menüt szolgáltassanak ki.

— NAGYKÖRÖSÖN ELRABOLTAK AZ ÁRVÁK PÉNZÉT. Tudósítónk jelenti: Az elmúlt éjszaka folyamán kirabolták a nagykörsői városkaza egyik pénztárszekerét, amelyben az árvák pénzét és letétjeit őrizték. A betörők 40.000 pengő készpénzt és 30 ezer pengő ékszeret vittek magukkal.

— SZATMÁRI HIREK. Tudósítónk jelenti: Szatmáron újra felütötte a fejét a gyermek paralízis. A városi főorvosi hivatal hivatalos tájékoztatása szerint különösen a Major nevű városrészben történtek megbetegedések. — Ötveneg Fleschmann Adolfhoz, mialatt a templomban volt, ismeretlen tettesek betörték és 10 ezer lej értékű holmit vittek el. — Fekete Lajos vaskereskedő feljelentést tett, hogy ismeretlen tettesek 300 ezer lej értékben lopták el vascsőveket az udvaráról. A rendőrség Shotak Béla és Keszler György kertészeket vette elő, akik a panaszosnál dolgoztak. A kertészek bevallották, hogy néhány vascsővet valóban elemeztek, ezeknek az értéke azonban összesen néhány ezer lej lehet csak. Fekete erre visszavonta a vallomását azzal az indoklással, hogy a tettesek „nála dolgoztak” s nem akarja, hogy bíróság elé kerüljenek. A rendőrségnek az a véleménye, hogy Fekete

A berlini kormány elmondja, hogy az orosz újságírók állandóan célzatos és hazug támadásokat intéztek a mai német kormány ellen és ezért Németország felfogása szerint jogosan járt el ezekkel az orosz újságírókkal szemben.

Viszont jogtalan és alaptalan a szovjet elmenítéskedése és éppen ezért Németország a szovjetet teszi felelőssé a fejleményekért és káros következményeikért.

A helyzet ebben a kérdésben nagyon kiélezett és így semmi remény arra, hogy a két állam ismét felvegye a sajtótudósítók barátságos viszonyát.

a feljelentésben „kissé nagyított”. Az eljárás különben hivatalból folyik a két szabaddalra helyezett kertész ellen. — Szatmár megye pályázatot hirdetett az új vármegyeház felépítésére. A beérkezett pályázatokat most fontották fel. Általában 8—9 milliós összeg szerepel az ajánlatokban.

— JERITZA EZENTUL FÖBBET FILMEZIK. Mint Bécsből jelentik, néhány nappal ezelőtt Jeritza Mária visszautazott Amerikába, hathónapos vendégjátékának abszolválására. Elutazása előtt ezt mondotta a bécsi újságíróknak: „Nem lehetetlen, hogy a bécsi Staatsoperen kívül ezentul filmekben gyakrabban fogok szerepelni. Ugy érzem, a film az igazi terrénem, ahol nemcsak énekelhetek, de játszhatom is. Első filmem, az Alexandra nagyhercegnő a szakértők véleménye szerint várakozáson felül sikerült.

— Bíróság elé került az el nem számolt „tolatási díjak” miatt. Csikszeredából jelentik: Vass György csikkarfalvi vasúti elöljáró, aki 27 éven keresztül szolgált a hűségese a vasutat, most közvetlenül a nyugdíjazása előtt került a bíróság elé a miatt, mert a vád szerint nem számolt el a beszedett „tolatási díjakkal”. Vass György a tárgyaláson tagadta a terhéről rótt bűncselekményt. Azt mondotta, hogy nem szedett tolatási pénzt s ehhez nem is volt joga. A beidézett szakértők közül három azon a véleményen volt, hogy a tolatási díjakat Vassnak a szabályzat szerint kellett szednie, a negyedik viszont azt állította, hogy a kétszínű vasúti állomásokon ilyen díjat a vasut nem számíthat fel. A tanúk egyrésze viszont azt vallotta, hogy Vass se tolatási díjakat, se más címen nem szedett semmit, a másik rész viszont bizonygatta, hogy fizetni kellett a tolatási díjat, vagononként 100 lejt. A vasut képviselője szerint a könyvek átvizsgálása során azt állapították meg, hogy az öreg vasutas 60 ezer lejjel károsította meg az államot. A védelem a bizonyítás kiegészítését kérte, amit a bíróság el is rendelt s így a tárgyalás folytatását október 17-ére elnapolta.

FÁJDALMAK
KÖSZVÉNY.
REUMA



AKNÉ, HERPESZ
EGZEMA, GÖRCSÉR,
TÁLYOG, FLÉBIT.

Asszonyok akiket vérük kinez

A fájdalom az artritikus tulajdonsága. Akut fájdalmak, idegfájdalom, a köszvény kínja és a reuma gyötrelmei, a testi és lelki fájdalom, amelyet előidézik a bőr, a görseér borzalmak, valamint a flébit és tályog által okozott szenvedések, a nők havibajos fájdalmak, valóságos pokollá teszik az életet. De az artritizmus végre legyőztük a RICHELET VERTISZTÍTÓ, a vér frissítő módszere által, amelyet a világ legvalóságosabb orvosi tekintélyei innak elő a betegek részére.

A RICHELET VERTISZTÍTÓ legyőzi a legutóbbi fájdalmakat. Beheggeszti a sebeket, eltünteti még a nyomát a bőrbetegségnek s megszabadítja a szervezetet a legveszedelmesebb fertőző elemektől, melyek megmérgezik.

Minden ügyhez ismertető könyvet mellékelünk. Kapható gyógyszerárakban és drogeriákban. Laboratórius L. RICHELET din Sedan, 6. Rue Belfort, Bayonne (Franciaország). Romániai vezérképviselő: Jules DILLAN Bukarest, 4. Strada Pitar Mog.

— KÉT SZINHÁZ HARCA GERHARD HAUPTMANN UJ DARABJAÉRT. Bécsből jelentik: Bécsben eddig két színház is ragaszkodott Gerhard Hauptmann új drámájához, az „Arany harfához”, a Burgtheater és a Josefstaedtertheater. Az utóbbiban Reinhardt rendezésével készültek kihozni a darabot. Reinhardt a napokban kijelentette, hogy nem kívánja rendezni a Hauptmann-darabot. Erre a színház lemondott színrehozataláról. Érdekessé, hogy ezután a Burgszínház sem ragaszkodik annyira az Arany harfához.

— NEM TART „ZART ELŐADÁSOKAT” A BUDAPESTI BELVÁROSI SZINHÁZ. Budapestről jelentik: A Belvárosi Színház tavalyi egyesületet alapított, hogy tagjai számára olyan szindarabokat is bemutathasson, amelyek félreérthető tendenciájuknál fogva nem valók a megrostálatlan nagyközönség elé. Az elővigyázat azonban nem használt: a rendőrség sorra tiltotta be azokat a színműveket, amelyeket a színház ugynevezett „zárt előadás”-on mutatott be. Ezért a Belvárosi Színház idén lemondott arról, hogy zártkörű előadásokat rendezze.

— POLITIKAI SZEMINARIUM. Tanár: Urain. ki tudja megmondani, mit értünk „barátságos viszonyban levő nemzetek” kifejezés alatt?

Az egyik hallgató: Barátságos viszonyban levő nemzetek azok, amelyek egymás között megállapodást kötöttek arról, hogy háború esetén milyen fegyverekkel küzdenek egymás ellen.

— Háromszék megyei hírek. Tudósítónk jelenti Sepsiszentgyörgyről: Comsa Alex és Bolován János falusiak valami nézeteltérésből kifolyólag összeszóalkoztak és tusakodni kezdtek. A verekezés hevében Comsa egy téglát kapott fel s olyan erővel sújtott vele Bolován fejére, hogy az eszméletlenül terült el a földön. A sebesült kórházba szállították. Comsa ellen megindult az eljárás. — Ilyefalva községtől két kilométerre fekszik Szabó Károly erdőőr lakása. Ismeretlen tettesek kilesték, amikor az elhagyott helyen fekvő házban senki sincs otthon, betörték és az erdőőr minden értékesebb holmiját elvitték. A csendőrség a szomszéd községben lakó cigányokat gyanúsítja a betöréses lopással.

Munkásegység készül Nagyváradon

Nagyvárad, október 1

Kiszivárgott hírek szerint a nagyvárad kommunisták és szociáldemokraták között hosszú idő óta folyik a tárgyalás a munkásegységfrontjának kialakítására, illetve a két párt együttműködésére vonatkozólag. A közös fellépés első célkitűzése a fasizmus elleni harc és a vasúti munkások sorsának enyhítése, az elbocsátottak visszavétele lenne.

Kiszivárgott hírek arról szólnak, hogy ajánlatok mindkét részről történtek, érdemi tárgyalásra azonban még nem kerülhetett sor.

EMBERKE. Pöttömnyi jószág. Emberke. Alig látszik ki a földből, de már van emberi címe és rangja. Elemista. Hivatalosan: az I. osztály tanulója. Megy hazafelé az iskolából. Hátán nagy táská. Majdnem nagyobb, mint az egész gyerek. A táskából kilóg a madzagon fityegő spongya. Egyedül baktat az utcán. Arcocskáján öntudat. Fontosnak érzi magát. Aktív tagja lett a társadalomnak. Valami ilyenféle gondolat dereng benne homályosan. Nem tart együtt a hancurozó, viháncoló pajtásokkal. Komoly emberke, érzékeny lélek, mely még nem tud szabadulni az első impresszióktól, amit számára az iskola, az első nagy közösség, az étellel való találkozás jelent. Szeme előtt és u betűk ugrálnak, amint a táblán felírva látta. Érdekes, rejtélyes tudomány, sok más érdekes dologgal együtt, amiket a tanító úrtól hallott. Egészen új világ nyílt meg előtte néhány nap alatt, olyan dolgokról értesült, amikről az otthoniaknak, kiktől mindig csak házi ügyekről hallott tárgyalni, bizonyára sejtelmük sincs. A közlés vágya feszíti belét. Még alig tud valamit és már tanítani akar. Szétszórtan a kincseket, amikkel kis szelleme csordultig megtelt. Ott hon, amikor látja, hogy a mamája leült egy kicsit ujságot olvasni, odaül melléje, egy darabig nézi, aztán gyengéden, kissé fölényesen, megérinti a karját: — Anyu, ha valamit nem tudsz, csak kérdezd tőlem...

— Ujra őrizetbe vették Bancsa Gyula bandáját. Nagyváradról jelentik: Bancsa Gyula, a görögöldali gyilkos bátyja, aki bandájával a szőlőhegyi gazdákat fosztogatta hosszú ideig, újra az ügyészre került. Kiszabadulása után ugyanis meg akarta gyilkolni szeretőjét, aki szerinte nem volt elég hűséges hozzá. Letartóztatta a rendőrség a banda többi tagját is, mert életveszélyesen megfenyegették azokat a szőlősgazdákat, akik annakidején megtették a feljelentéseket ellenük. A környék lakói kijelentették, hogy amíg a banda tagjai a hüvösön voltak, nagy csend és nyugalom volt a szőlőhegyen, azóta nem is fordult elő egyetlen fosztogatás sem.

— Ujjászervezik a postai szállítási szolgálatot. A posta- és távirdavezérgazgatóság megcsapott jövedelmének emelése céljából elhatározta a posta szállítási szolgálat ujjászervezését. Hat főtisztviselőből álló tanulmányi bizottság foglalkozik az új szabályzat összeállításával, amelynek rendelkezése a közúti postaszállítást gépkocsijáratok útján gyorsabbá és pontosabbá tenni, hogy ezáltal a személyszállító autójáratok útján üzött tiltott levél- és csomagszállítást hatálytalanítsa. A postaszállítási szolgálat menetét az ország egész területén postai közlegek fogják ellenőrizni, akik az autójáratok menetrendszerű pontos közlekedésének biztosításán kívül, a titkos postaszállítással foglalkozó egyének üldözésével és bíróság elé állításával is meglesznek bízva.

— INDIA A VILÁG LEGNÉPESEBB ORSZAGA. Londonból jelentik: H. J. Hutton népszámlálási főbiztos legújabb jelentése szerint India lakossága az elmúlt évtizedben 34 millió lélekkel szaporodott és meghaladja a 352.8 milliót. Ezzel India lett a világ legnépesebb országa, megelőzve még Kínát is. Hutton dr. kimutatja, hogy a lakosság rohamos szaporodása rövidesen túlhaladja az élelmiszer-termelés fejlesztését és ezért a születési ellenőrzés bevezetését ajánlja az Indiát fenyegető túlnépesség és éhínség elhárítására.

— Szüreti mulatság Bukarestben. A Bukaresti Magyar Ág. H. Evang. Egyházközség Zajzoni Rab István Ifjúsági Egyesülete 1933 október 1-én, vasárnap, a templomépítési alapja javára a „Gib” helyiség terméiben nagyszabású műsoros szüreti mulatságot rendez. Az előadás kezdete este 9 órakor. — Műsor: 1. Az Ev. Ifj. Egyesület dalárdája énekel két szép dalt. 2. Gréri Annuska szavallata: Ábrányi Magyar nyelv. 3. Dávid Ilonka műdalokat énekel Pataki Ferenc cigányzene kíséretével. 4. Vigjáték: Meseherceg. Előadja 5 ifj. szereplő. 5. Fejér Rózsika szavallata: Havas István: Rózi érkezése. 6. Csuka István népdalokat énekel cigányzene kíséretével. 7. Bohózat: Károlykának csizma ké. 16 szereplővel. 8. Magyar tánc: „Balóds”. Bemutatja 6 magyarruhás pár. Az egyes műsorszámokat a híres csángó „Gyurka bá” konferálja be. A táncestélyt 9 pár magyarruhás táncos nyitja meg sormagyarral. A zenét Pataki Ferenc közművész hétfalusi zenekara szolgáltatja. Belépő díj I. hely 60 lej, II. hely 40 lej. Ruhatár 10 lej.

A szatmári szerelmi tragédia megdőböntő fordulata

A menyasszony öngyilkossága után a vőlegény is eldobta az életet

Szatmár, október 1
Különös szerelmi tragédia foglalkoztatja Szatmárt.

Jelentették, hogy Kozma Irén 18 éves leány néhány nappal ezelőtt felakasztotta magát és meghalt. Az öngyilkosság mögött a hozzátartozók és az ismerősök szerelmi bánatot sejtettek s ennek a véleményüknek a hatóságok előtt is kifejezést adtak. Vallomásuk szerint a fiatal lány azért lett öngyilkos, mert vőlegénye, Matics Bertalan 27 éves timár visszaküldötte a jeggyűrűjét.

Matics Bertalan pénteken a rendőrség is elővette. Megidézték s azután kihallgatták, hogy vajon mi és mennyi igaz a mendemondából.

A fiatal timárt ez a rendőrségi kihallgatás nagyon elkésztette. Este mulatni ment néhány barátjával és mulatott egészen reggel négy óráig.

Akkor hazament, enni kért az édesanyjától, majd ujra eltűnt. Nem is került többé elő. Néhány óra múlva akadtak rá. Már halott volt, felakasztotta magát ő is, mint Kozma Irén.

Az újabb öngyilkosság újabb tápot adott a mendemondának s amint ez történni szokott, most már a timáregény mellé állott a közhangulat. A szomszédok most már úgy tudják, hogy a tragédia oka mégis csak Kozma Irén, mert Maticsának volt oka visszaküldeni a jeggyűrűt.

SPORT

Különvonatok és magánosok hada megy Budapestre az olasz-magyar és Ujpest—Ripensia találkozóra

Román invázió október 20-án a magyar fővárosban

Oktober 22-én nagy lesz Budapestnek. Magyarország játszik Olaszországgal az Európa Kupáért. Előtte egy nappal, szombaton az Ujpest fogadja a Ripensiat, hogy revánsot adjon a temesvári 3:2-es Ujpesti győzelemért. Az Ujpestből ugyan hiányozni fognak a válogatottak, akik vasárnap Magyarország színeiben fognak játszani, de azért így is elég nehéz a feladata a Ripensianak, ha sikerrel akarja a helyét megállni az otthonában játszó magyar bajnokcsapat ellen. Egyébként úgy értesültünk, hogy a Ripensia sem fog komplett csapatával felutazni. Bindea szereplése kétséges, aki nem nagy szimpátiának örvend a magyar játékosok között. A temperamentumos temesvári jobbszélső ugyanis a küzdelmek hevében sokszor elragadtatta magát és most a Ripensia vezetősége nem akarja kitenni egy esélyes „revánsnak” az otthonában játszó magyar csapat részéről.

Sajnálatos, hogy Bindea, aki Románia egyik legjobb játékosa, durva játékmódra miatt idáig jutott, hiszen neki nem volna szüksége tudása mellett a durvaságokra is. Sokkal nagyobb sikereket érne el, ha egy kissé fékezne már országszerte is hírhedt tulbuzgóan harcos modorát. Másrészt biztosra vesszük, ha Bindeát mégis felvinné a Ripensia Budapestre, nem lesz semmi bántódása — különösen, — amint ezt joggal remélhetjük tőle — játékaival nem fog ugyanolyan stílust provokálni.

Egyébként a két sportesemény a romániai sporthíveket is megmozgatta. Nemcsak Temesvárról, hanem Bukarestből is rengetegen utaznak ez alkalomból Budapestre.

A Gezeta Sporturilor különvonatokat indít a magyar fővárosba.

Temesváron már egy egész vonatot lefoglalt a durekkerek hada.

Most már a második vonatot szervezik. Bukarestben is majdnem egy egész különvonatra jegyezték elő helyekkel és az érdeklődés olyan óriási, hogy

valószínűleg egy második különvonat is megy a fővárosból.

Ettől függetlenül külön csoportban egy 50—60 tagból álló CFR különítmény is felutazik. Rengetegen utaznak ezenkívül különállóan és amint az előjelekből következtetni lehet,

október 20-án valószínűleg román invázió lesz Budapestben.

Csak most mutatta meg a sport, hogy milyen hatalom. Semmiféle idegenforgalmi propaganda sem tudott volna ennyi embert megmozgatni, mint ez a két budapesti futballmeccs. Bukarestet 24 órai ut választja el Budapesttől, ami mégsem csökkénység egy futballmeccs miatt. Megérdemli, hogy a gazdasági szakértők is foglalkozzanak ezzel az érdekes problémával.

Sok pénzt keres — és győzhet is Románia a világbajnoki elődöntőn

Bukarest, október 1

A világbajnoki elődöntőre elég kedvező kilátásai vannak eddig Romániának. Svájc—Jugoszlávia—Románia hármas egyfordulós formában állapodtak meg, amelyből az első meccs — mint ismeretes — Svájc és Jugoszlávia között 2:2-es döntetlennel végződött. Romániának ez az eredmény nagyon kedvező mert a veszélyes Svájc egy pontot leadott, tehát ő is játszhat már Bernben döntetlennel, mert Jugoszláviával — az új megállapodás szerint — május 10-én Bukarestben játszik határozottan győzelmi eséllyel.

Most már anyagilag is megegyeztek az október 29-i meccsre vonatkozólag. Románia az összes költségein kívül 700 ezer lejt kap, amelyet tehát teljes egészében hazahozhat. Vagy ha ezt nem, a költségeken kívül a bevétel 50 százalékára van joga, ami ugyanennyit tesz ki. Eddig egészen jól megy. Pénz is áll a házhöz, a győzelmi esélyek is növekedtek, mi kell még?

Hogyan vehetik igénybe olvasóink regény-kedvezményünket?

Tudnivalók a B. L. ajándék-regény akciójáról:

1. Októberi regényünk címe: 1 kis Kovald, szerzője: Körösi László, Párisban élő fiatal magyar újságíró. Terjedelme körülbelül 160 oldal. Nyomdába kerül október végén s csak annyi példányt nyomunk belőle, ahány olvasó legkésőbb október 28-ig bejelenti erre vonatkozó igényét.

2. Regénysorozatunk haponként jelenik meg, tehát minden olvasónk, minden hónapban kap egy legalább 160 oldal terjedelmű, művészi kivitelű, színes borítéklappal készült könyvet, egy-egy teljes, új, eddig még sehol meg nem jelent magyar regényt.

3. Regényajándékunkra igényt tarthat minden előfizetőnk, aki előfizetésével nincsen hátralékban és minden hónapban példányonkénti vásárlónk, aki az illető hónap folyamán lapunkban leközölve engedelmeskedik és ezek bemutatásával igazolja, hogy lapunknak valóban hűvös olvasója.

4. Azokban a helységeken, ahol bizományosunk van, úgy az előfizetők, mint a példányonkénti vevők a bizományos útján kapják meg a regényt s ugyanott fizethetik le a 4 lej kezelési és portóköltséget. Ahol nincsen bizományosunk, oda postán franco a kiadóhivatal direkt küldi ki a regényt. Az ilyen helyen lakó előfizetők a leghelyesebben teszik, ha a 4 lej költséget az előfizetési díjjal együtt küldik be; de beküldhető a 4 lej postabélyegben is.

Példányonkénti vásárlónk figyelembe! Kísérje figyelemmel lapunkat és gyűjtse össze sorszámmal ellátott regény-szelvényeinket.

KÖZGAZDASÁG

Felhívás a gazdaközönséghez. Az érvényben levő rendeletek szerint Romániában csak rekompenzációs alapon használható bizonyos ipari cikkek, a belföldi gyárak ezért mezőgazdasági termények iránt érdeklődnek, amelyeket a célból exportálni óhajtanak. Számításba jöhetnek legelőszörban azok a termények, amelyek kie teriméjük és magas értékűek. Ilyenek a lóhere, lucernamagvak, borsó, lencse, bab, mák, alma, bor, méz stb. Felkéri ezért az Erdélyi Gazdasági Egylet az érdekelte gazdaközönséget, hogy a fenti cölből számításba jöhető eladó feleslegeiket szíveskedjenek az EGE-hez (Kolozsvár, Attila u. 10) bejelenteni, hogy a kolozsvári Kereskedelmi és Iparkamarához juttathassanak az érdekelte gyárakkal való közlés céljából. Megjegyezni kívánja az egyesület, hogy a vásár létrejöttéért az egyesület felelősséget nem vállal és a szerepe csupán a bejelentések továbbításából áll.

Heremag terméskülátások. A heremag termés mennyiségileg jóval alatta fog maradni a tavalyinak. A Bánátban ahol a cséplés már befejezéshez közeledik, a tavalyihoz képest 40—50 százalékkal csökkent a termés. Erdélyben csak 3—4 hét múlva kezdődhetik a cséplés. Itt a termés mennyiségileg még gyengébb lesz, mert helyenként 50—70 százalékkal alacsonyabb a holdankénti átlag a tavalyinál. A minőség a Bánátban jó és kedvező időjárás esetén Erdélyben is igen jónak ígérkezik.

Méhészeti vándorgyűlések. Az Erdélyrészi Méhész Egyesület az idén augusztus hó folyamán Sepsiszentgyörgyön rendezett méhészeti vándorgyűlést, legközelebb pedig október hó folyamán rendez Bánffyhadon vándorgyűlést, amelyen Stief Ottó egyesületi igazgató-választmányi tag fog két igen aktuális kérdéssről előadást tartani. Az egyik a méhek ősi etetése, a másik a ragadós költésrothadás ellen való védekezés. Mindkét kérdés égetően fontos a méhészek számára és aktuális is. A vándorgyűlés október hó 17-én délelőtt 10 órakor lesz az EGE mezőgazdasági kiállításával kapcsolatban.

Méhészeti tanfolyamok Erdélyben. Az Erdélyrészi Méhész Egyesület évenként 1—2 méhészeti tanfolyamot rendezett Kolozsváron, vagy a vidéken. Az idén a méhészeti iránt olyan nagy érdeklődés nyilvánult meg, hogy az egyesület vezetése és erkölcsi támogatása mellett nat tanfolyam is tartott. Ezekből kettő volt Kolozsváron, egy-egy Kajántón, Gelencén, Kézdivásárhelyen és Gyergyóalfaluban. Az előadásokat id. Kicsid Géza egyesületi alelnök, az egyesület zb. elnöke, Stief Ottó és Bélnessy Károly, az egyesület igazgató-választmányi és tb. tagjai tartották. A hat tanfolyamon több mint 200 férfi és nő sajátította el a méhészeti ismereteket. Az egyesület ezenkívül két gazdaifjut küldött Gödöllőre, hogy őket a jövő számára vándorszakitanitókká képeztesse ki az ottani méhészeti szakiskolában.

A gyümölcsfák közös beszerzésére megkezdte az EGE az összeírásokat. A gazdaközönség gyümölcsfaszükségletének kedvezményes áron és elsőrangú minőségben való biztosítása céljából az Erdélyi Gazdasági Egylet az idei őszön is összeírja a birtokosok, városi kerttulajdonosok és gyümölcsös gazdák csemeteszükségletét. A bejelentések az EGE címére Cluj—Kolozsvár, Attila-u. 10 küldendők. A megrendeléssel egyidejűleg 10 lej előleg küldendő be darabonként.

Románia júliusi külforgalma. A román statisztikai hivatal adatai szerint Románia júliusban 47.599 tonna (a múltév hasonló hónapjában 32.492 tonna) árut importált 1.1 milliárd (856.6 millió) lej értékben, a kivitel tehát mennyiségileg aránylag jobban emelkedett, mint összességében. Ugyanakkor a kivitel mennyisége 769.192 tonna (40.240 tonna) és 1.1 milliárd (1.3 milliárd) értékben. Amíg tehát a mennyiségi kivitel emelkedett, az összességében alatta maradt a tavalyinak. A júliusi külforgalmi mérleg ilymódon 0.1 milliárd (0.5 milliárd) lejjel aktív volt.

Fogalma sincs róla,

milyen nagyszerűen vásároltam be az őszi kötött árukat és harisnyákat az **ELBÉNÉL!**

Csak egynehány példát mondok:

Először persze a gyerekeknek vásároítottam

Nagyon erős **patentharisnyákat** talál-
tam **6, 10 és 15 lejért**,
vettem is mindiárt hat párral. Utána a **reformnadrágokból** vá-
lasztottam, olyan helyes kis darabok és minden árban kaphatók. Van **19, 22, 24, 26 és 28 lejes**.
Jánoskámnak nagyon megtetszettek a **pamut pulóverek**, addig kis **65 lejért** lehet kapni. Vettem neki **zoknit is**, igazán egy feltucat **23, 15, sőt 9 lejért** is kapni párját. Mint minden brassói, az uram is szeret a hegyek között mászkálni, ezért kapott egy pár **lábszárvédőt** (magyarul „sportstuccnit”), az egész **33 lejbe** került.

Aztán a férjem került sorra!

Jön az őszi, kapott egy szép, komoly, meleg és **pulóvert**. Tudunk választani a sokból, rengeteg sokféle van **65 lejért** lehet és már **zoknit is**, igazán egy feltucat **23, 15, sőt 9 lejért** is kapni párját. Mint minden brassói, az uram is szeret a hegyek között mászkálni, ezért kapott egy pár **lábszárvédőt** (magyarul „sportstuccnit”), az egész **33 lejbe** került.

Utoljára maradtam én!

Mindennapi használatra **36 lejért**, „ünneplőre” **65 és 82 lejért** „rám-erőszakolt” (?) az uram három pár **selyemharisnyát**. (Könnyű Katót — táncba vinni...). Hogy ne fázzak az előszobába, kamrába, udvarra kimenni, vettem magamnak egy kis **kötött mellényt** **98 lejért**. És a félretett — konyhapénzből (május óta sporoltam!) vettem három **reformnadrágot**, egy **26**, egy **28** és egy **33 lejes**.

Igen, egész nyugodtan megpróbálhatja, nagyon meg lesz vele elégedve. Én nagyon régóta csak ott vásárolok. Ha netalán nem tudná, ez az

ELBE

HARISNYAHÁZ

BRASSÓBAN a Kapu-utca 42 szám alatt van.

Felölsszerkesztő: Kocsis Béla

APRÓHIRDETÉSEK

Egy szó 4 lej, vastag betűkből 8 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Állatkeresőknek, vagy ugyanazon szövegű hirdetés négyszeri feladásánál 25% engedmény. A hirdetést díjak előre fizetendők. Támpéldányt nem adunk.

Vétel-eladás

Horgász-halász felszerelést vennék. Armegjelöléssel részletes leírást „Horog” jellegre a brassói kiadóba. 13104

Marmorosch Blank betétkönyvet 1.300.000 lejig megvételre keresek. Jelige: F. L. a kiadóban. 13112

FINOM MELEG GYAPJU HARISNYÁKAT, cérna férfi-zoknikat, gyapju stucnikat, férfi sportharisnyákat TAR-TOS ANYAGBÓL OLCSONY ÁRON KÖTÖK. Cim: Brassó, Str. Nicolai Filipescu 59. földszint jobbra. (Volt Hátulsókó-bánya) 12937

Sepsiszentgyörgyön eladó jókarban levő ház telekkel együtt. Peccol Vasut-utca 3 13136

Jólmenő fodrászüzlet eladó, kedvező feltételek mellett. — Ajánlatokat „Egyszintencia” jellegre a brassói kiadóba. 13133

Állást nyer

Kaucióképes vendéglőst keresek egy elsőrangú üzlethez. Kletter, Kapu-utca 55 szám. II. emelet. 13131

Ugyes fényképészsegéd román nyelvtudással felvétetik. Keresztesi, Oradea, Strada General Mosoir No. 2. 13129

Állást keres

Elsőrangú bukaresti szabónő ajánlkozik házakhoz 100 lej napidijért. Ecarné Brassó, Hosszu-utca 215 13132

Lakás

Tágas, csinosan bútorozott különbejáratú szoba egy vagy két személynek kiadó. Bővebbet Szegő iroda, Hosszu-utca 7. 13111

RENDŐRTISZT keres jó-fekvésű lakást és egyben a ház őrzését garantálna. Cim „Közbiztonság” jellegre a kiadóba. 13056

Könyvek

FIATALOK tanácsadója. Szerelmi levelező, kiegészítve a társaság illemszabályaival. Bélvégnyelv. virágnyelv. stb. Araszi színes borítólappal 30 lej.

A HAZICUKRASZAI KEZI-KÖNYVE. Krékné kitűnő munkája alapján a leggyorsabb és a legkülönlegesebb tesztakat mindenki házilag készítheti. A legjobb cukrászda otthon negyedannyi költséggel Ára félvászon kötésben 40 lej.

Látogassa meg

PALESTINÁT

Felvilágosítások kizárólag

Rapid Informator-nál

Cluj, Str. Regina Maria 6.

HIRDETMEŒY

A brassói drogériák, illatszertárak, fotó- és szappankereskedések a n. é. közönség tudomására hozzák a következőket:

Az utóbbi időkben városunkban is mindinkább szokássá vált, hogy általánosságban és így a mi szakmánkban is a makacsul alkudozó vevőknek a rendes árákból engedmények tétettek. Alólírott cégek azon meggyőződésben, hogy az ilyen alkudozásokból kifolyó engedmények előbb-utóbb szolid kereskedői hírnevünket rendítik meg, — elhatároztuk, hogy árucikkeink legnagyobb részét a legminimálisabb haszonra kalkuláljuk. Ezen megállapodásunkat legfőként a bizalommal vásárló és ezért sohasem alkudozó vevők érdekében kötöttük, akik az alkudozó és ebből kifolyólag engedményekben részesült vevőkkel szemben eddig igazságtalanul hátrányos helyzetbe kerültek vásárlásaiknál. Alólírott cégeknek a mai naptól kezdve csak fix árak léteznek, mely árákból sem közvetve, sem közvetlenül senkinek és semmilyen formában engedmények nem tétetnek.

Alólírott cégek megvannak győződve arról, hogy ezen megállapodásukkal biztosítani tudják szaküzleteik szolid hírnevét és kéri mindezek sz. tudomásulvételét, valamint a n. é. vásárlóközönség további támogatását.

Fritz Clompe, Dück et Oyntzen, Gust Hermann, fotó- és spirtáruház, M. Kammer, Krafft et Herberth, Lang Henrik fotóvegyész, C. H. Nustäder, Parfumeria B. Negreanu.

Vasipari szakkönyvek

mélyen leszállított árban:

Balogh: Osztófej	Lei 15
Barna: Esztéria, furó- és marószerszámok	15
Köszörülés, furás marás	18
Vas- és fémipari szakkönyv, 400 oldal, 222 ábra, 80 táblázat	109
Szerelők és lakatosok szakkönyve (300 oldal, 250 ábra, 70 táblázat)	90
Csavarmentevágás	36
Boldizsár: Esztéria- és marások	18
Jápor: Lőerőszámítás	48
Knapp: Kenőanyagok	24
A fémcsiszolás szakkönyve	36
Kádár: A hegesztés szakkönyve	72
Lusker: Vasipari szerszámok	12
Péter: Vas- és acélöntő	30
Prohászka: Vasipari szerszámok készítése	30

stb., stb.

Kaphatók a Brassói Lapok könyvostályában, Brassó, Kapu-utca 56-58., az udvarban.

Póstán utánvétellel. Kérjen teljes nagy szakkönyveket.

Takarékoskodjék pénzével!

Vásároljon férfi- és női szöveteket, hozzávalót az

A. B. C. TEXTIL

KÁDÁR S.

cégnél

Brassó, Kolostor-utca 3.

Győződjék meg minőségünkéről és árainkról.

Keménygallér tisztítás leszállított áron drb. Lei 4.50.

A gallér tűkörtlenyes és habfehér. Ron-galódás kizárva — SZABÓ-MOSÓDA Brassó, Hosszu utca 32. Fiók-üzlet Kut utca 20

„NOVY”

BRASSÓ, RÓZSATÉR 19.

Telefon 199.

Elektro-technikai szaküzlet. Rádió és alkatrészek raktára. Speciális rádió-laboratórium.

Szakszertü munka! Pontos kiszolgálás! Mérsékelt árak!

GOMBOS URISZABÓ-SÁG

BRASSÓ, Kapu-utca 41 szám alatt.

Téli kabátok, felöltők, öltönyök stb elegáns, szolid kivitelben. Rutányos árban készülnek

Ne legyen irigy,

ajánlja barátainak, rokonainak

MOLNÁR A.

NŐI FODRÁSZ SZALONJÁT BRASSÓ, Weiss Mihály-utca 21.

legyenek ők is megelégedve Romania egyetlen gőzörökhullám-sítőjával

ŐSZI ÜLTETÉSHEZ

Nagy készlet elsőosztályú gyümölcsfát, sőtanyát és többféle faiskolai cikket olcsó árban ajánl

GAZDASÁGI TANINTEZET FAISKOLAJA, MEDIAS, ERDELY

Telefon: 29

A szállítás októberben kezdődik. Árjegyzék ingyen.

A fiau nő, a fiau férfi

számára nincs segítség, folyton cicomáz-zák magukat és rendszerint hiába. De az a nő és az a férfi, aki csak egy kicsit is „ad magára”, kikeresi a jó borbélyt, a jó fodrászt, ahol szakszertüen és jól dolgoznak és szép munkát adnak. Fogadjon meg egy szakember tanácsát. Cimem: Brassó, Weiss Mihály-utca 3. KÜLÖN NŐI TEREM. Borotválás 10 lej, hajvágás 20 lej, manikűr 20 lej, ondulolás 20 lej. Minden hajvágásnál fejmosás ingyen. Gyermek-hajvágás 15 lej. SZABÓ LAJOS

Szaktudással izléssel, olcsón öltöztet

Kósa Albert uriszabó üzlete, Brassó, Kolostor-utca 25

Tegyen próbarendelést!

KÖZPONTI HITELIRODA TAGJA

Prima, száraz **bükk tűzifát** szállít

Általános Kereskedelmi R.T.

Brassó, Str. Regina Maria 58 (Feketev. u.) Telef. 386

Megrendelések a Mircea-Voda 8 szám alatti telephelyen is eszszöszöletnek

Ugyanott különböző típusú üvegek eladók.

Az ideges gyermek

IRTA: DR. KORWIN WEXBERG FORDITOTTA: TAKACS MARIA

Az idegesség megelőzésének és gyógyításának vezérfonala, szülők és nevelők részére. A nevelés új módszerei. Póstköltség 20.— Lei. Kapható a Brassói Lapok könyvostályában, Brassó, Kapu-utca 56-58., az udvarban.

ARA 75.— LEI

Kedvezményes árban a B. L. tisztelt olvasói részére 204 Lej helyett csak 99 Lej.

Mit kell a sportolónak saját testéről tudnia?

Irta: Dr. Keilner Dániel sportorvos. — E mű 200 oldal 42 ábrával jelenik meg. — Kapható a

Brassói Lapok Könyvostályában

Kiadó, lap- és nyomdatulajdonos: Lap- és Könyvkiadó R.T. Brassó-Brassó.